

MESÉL A BÉCSI ERDŐ

NÉPSZÍNJÁTÉK HÁROM RÉSZBEN

FORDÍTOTTA: MÉSZÖLY DEZSŐ

Semmi sem kelti bennünk annyira a végtelenség érzetét, mint a butaság.

SZEMÉLYEK

ALFRÉD

ANYA

NAGYANYA

HIERLINGER FERDINÁND

VALÉRIA

OSZKÁR

IDA

HAVLITSCHKEK

KAPITÁNY

NAGYSÁGOS ASSZONY

MARIANNE

TÜNDÉRKIRÁLY

ELSŐ NÉNI

MÁSODIK NÉNI

ERICH

EMMA

HELÉN

CSELÉDLÁNY

BÁRÓNŐ

GYÓNTATÓ ATYA

MISTER

KONFERANSZIÉ

*Történik 1930 körül Bécsben,
a Bécsi erdőben és kint Wachauban.*

ELSŐ RÉSZ

I

Kint Wachauban

Egy házikó előtt, várrom tövében ül Alfréd, és áldott jó étvággal fogyasztja a kenyeret, vaját, aludttejet... Anyja éppen egy élesebb kést hoz neki.

Csengő-bongó dallamok, énekszó-foszlányok úsznak a levegőben, mint-ha valahol mindegyre szólna Johann Strauss keringője: „Mesél a Bécsi Erdő”.

A közelben folyik a kék Duna.

Anyja Alfrédot figyel – megragadja hirtelen Alfréd kezét, mellyel a kést tartja, s mélyen szemébe néz.

Alfréd meghökken, s teli szájjal, bizalmatlanul mered az anyjára. Csend.

ANYA (*lassan végigsimítja fia haját*) Szép tőled, kedves Alfréd, szép, hogy egészen mégse feledted el az anyádat, kedves Alfréd...

ALFRÉD Hogyhogy egészen?... Hisz jöttem volna én már régen, ha ráértem volna... de hát manapság az embernek semmire sincs érkezése, a nagy krízisben meg hajszában! Ha ez a barátom, a Hierlinger Ferdinánd ki nem hoz a kabrioletjén, isten tudja csak, mikor találkoztunk volna!

ANYA Igazán kedves a barátodtól... a Hierlinger úrtól...

ALFRÉD Különben is derék fickó. Félóra múlva értem jön.

ANYA Már?...

ALFRÉD Sajnos.

ANYA Akkor ne edd meg mind az aludttejet! Őt sem tudom egyébbel kínálni.

ALFRÉD Hierlinger Ferdinánd nem is ehet aludttejet, mert krónikus nikotinmérgezése van. Roppant korrekt üzletember. Sokszor van veled dolgom.

ANYA Üzleti ügyek?

ALFRÉD Azok is.

Csend.

ANYA Ott vagy még a banknál?

ALFRÉD Már nem.

ANYA Hanem?...

Csend.

ALFRÉD Nem ragaszkodom én a hivatalhoz... Nincs ott semmi perspektíva... A régimódi munka ma már nem fizet. Aki ma előre akar jutni, az a más munkájával manipulál. Önállósítottam magam. Pénzügyletek, miegymás. *(Cigányútra megy a falat, és Alfréd erősen köhögni kezd)*

ANYA *(fia hátát veregeti)* No, ennyire ízlik?

ALFRÉD Most majdnem megfulladtam.

ANYA Csak annak örülök, hogy ennyire ízlik.

Csend.

ALFRÉD Apropos, fulladás: hol bujkál a drága nagymama?

ANYA Azt hiszem, a konyhában gubbaszt és imádkozik.

ALFRÉD Imádkozik?

ANYA Igen gyötri a félelem.

ALFRÉD Félelem?

Csend.

ANYA Az ám, el ne felejtse megköszönteni... a jövő hónapban tölti be a nyolcvanadik évét. Ha nem köszöntöd fel, ránk szabadul megint a pokol... mert te vagy a kedvence.

ALFRÉD Ezt följegyzem. *(Följegyzí)* Nagymamát meggratulálni. Nyolcvan. *(Feláll, mint aki jóllakott)* Bibliai kor! *(Karórájára néz)* No, ideje... Hierlinger minden percben itt lehet. Egy nővel jön.

ANYA Miféle nővel?

ALFRÉD Egy idősebb hölgyel.

Csend.

ANYA Milyen idős?

ALFRÉD Középkorú.

ANYA Pénze van?

ALFRÉD Semmi dolgom vele.

Csend.

ANYA Egy jó parti nem utolsó dolog. Te még nem találtad meg az igazit.

ALFRÉD Lehetséges. Néha eszembe jut, hogy már gyerekek ricsajozhatnának körülöttem... De aztán meggondolom magam...

NAGYANYA *(kezében aludttejcsészével kilép a házból)* Frida! Frida!

ANYA Tán ég a ház?

NAGYANYA Ki lopott az aludttejemből?

ANYA Én. Merthogy Alfréd úgy ráéhezett...

Csend.

NAGYANYA Ráéhezett... Még hogy ráéhezett... Engem meg se kérdeznek?... Mintha már itt se volnék... *(Az anyához)* Ez rád vall.

ALFRÉD Be-c-c-c! *(Nyelvét kiölti)*

Csend.

NAGYANYA *(rikácsolva)* Most már egy csepp aludttej se kell! Tessék! *(Kiönti a köcsögöt)*

Hierlinger Ferdinánd jön Valériával, egy ápoltt ötvenes hölgygel, a hölgy sportruhában.

ALFRÉD Szabad bemutatnom... Édesanyám... barátom, Hierlinger Ferdinánd... Valéria asszony... az ott a drága nagymama...

ANYA Hát ez igazán kedves, Hierlinger úr, hogy elhozta nekem a fiamat... Nagyon köszönöm...

HIERLINGER No de kérem!... Hát ez csak természetes! Hiszen kihoztam volna én Alfrédot akárhányszor!... Csak egy szavába kerül Alfrédnak...

ANYA Csak egy szavába?...

HIERLINGER Hát persze... (*Hirtelen elhallgat, mert észreveszi, hogy elszólta magát*)

Kínos csend.

VALÉRIA De milyen kedves idekint...

ANYA Parancsolnak talán felsétálni a toronyhoz?

HIERLINGER Milyen toronyhoz?

ANYA Ide, a mi tornyunkhoz...

HIERLINGER Hát ez a romantikus várrom a kegyedéké?

ANYA Nem, az államé, mi csak gondozzuk. Ha parancsolják, fölvezetem az uraságokat... Odafent pompás a kilátás, és roppant tanulságos, kérem.

HIERLINGER Boldogan, boldogan! Igazán kedves, nagyságos asszonyom...

ANYA (*zavartan nevetgél*) Ugyan, kérem!... (*Valériához*) Kegyed is velünk tart?

VALÉRIA Ó, köszönöm, köszönöm... Borzasztó sajnálom, olyan magasra én nem merészkedem, mert kifulladás...

ANYA Akkor hát a viszontlátásra! (*Hierlingerral távozik*)

VALÉRIA (*Alfrédhoz*) Kérhetnék az úrtól egy kis információt?

ALFRÉD Mi baj?

Nagyanya az asztalhoz ül és fülel, de semmit sem hall.

VALÉRIA McGint megcsaltál.

ALFRÉD S mit parancsolsz még?

VALÉRIA Most hallom Hierlingertől, hogy az utolsó futtatáson Saint-Cloud-ban nem százhatvannyolc, hanem kettőszázhuszonkettő volt a kvóta.

ALFRÉD Hierlinger hazudik.

VALÉRIA Ez is hazudik? (*Orra alá tartja a nyomtatott Tudósítót. Csend. Diadalmasan*) Na?

ALFRÉD Nem vagy igazi asszony. Valósággal eltaszítasz magadtól az ilyen gesztusokkal...

VALÉRIA Most szépen kifizeted, amivel tartozol: huszonhét schillinget... S'il vous plaît!

ALFRÉD (*átadja neki a pénzt*) Voilà!

VALÉRIA Merci! (*Megszámolja*)

ALFRÉD Kicsinyes perszóna!

VALÉRIA Nem vagyok perszóna! És mától fogva kikérem magamnak, hogy te minden alkalommal írásos nyugtát...

ALFRÉD (*közbeváág*) Csak ne légy olyan nagyra!

Csend.

VALÉRIA Alfréd, nem illik, hogy állandóan megcsalsz...

ALFRÉD Az sem illik, hogy állandóan bizalmatlan vagy... Ez csak alá-
ássa a viszonyunkat. Te is beláthatod, hogy egy fiatalembernek vannak
jó és rossz tulajdonságai... Ez így normális. S megsúghatom neked:
egy tisztán emberi kapcsolat akkor reális csak, ha nyújt is valamit...
Minden egyéb lárifári. Éppen azért azt mondom, hogy baráti és üzleti
kapcsolatunkat ne hagyjuk veszni csak azért, mert más téren számunkra
nem megy minden úgy, mint a karikacsapás...

VALÉRIA (*félbeszakítja*) Ne! Ne!...

ALFRÉD Na látod! Lehet beszélni a fejeddel! Mégiscsak könnyelműség
volna tőled, hogy azt ne mondjam, elbizakodottság! Ne felejtse el, mit
ki nem hozok én abból az özvegyi nyugdíjacskából... Igen, tisztelt
segédhivatali irodafőtisztne! Elfelejtetted, hogy milyen lóversenyszak-
értő vagyok? Az én szerencsés kezemnek köszönhető, irodafőtisztne
asszonyom, hogy legalább egy aktív miniszteri osztálytanácsos fizeté-
sével fölér az a kis özvegyi nyugdíj!... Mi az már megint?

VALÉRIA Megint a sír jutott eszembe.

ALFRÉD Miféle sír?

VALÉRIA Az ő sírja. Valahányszor ezt hallom: irodafőtiszt... eszembe
jut a sírja.

Csend.

Nagyon keveset törődöm a sírjával. Istenem, már hogy elgazosodhattott...

ALFRÉD Valéria, ha holnap Maisons-Lafitte-ben nyerünk, az egész sirt rendbe hozatjuk. Fele-fele alapon.

Valéria hirtelen megcsókolja Alfréd kezét.

ALFRÉD Ne, ne...

HIERLINGER (*hangja a toronyból*) Alfréd! Alfréd! Csodálatos itt fönt! Mindjárt megyek le!

ALFRÉD (*fölfelé kiált*) Kész vagyok! (*Valériát nézi*) Mi az? Sírsz?

VALÉRIA (*sírósan*) Ugyan, dehogy... (*Retikülje tükrében nézi magát*)

Úristen, milyen vagyok... Legfőbb ideje, hogy megint elővegyem a zsi-
lettet... (*Újrarúzsoszza száját, s közben Chopin gyászindulóját zümmögi*)

NAGYANYA Alfréd!

Alfréd közelebb megy hozzá.

Mikor jössz újra? Nemsokára?

ALFRÉD Nemsokára.

NAGYANYA Nem szeretem a búcsúzkodást, tudod. Sose tudhatja az ember... Csak valami baj ne érjen, mindig aggódom érted...

ALFRÉD Mi baj érhet?

Csend.

NAGYANYA Mikor adod vissza a pénzemet?

ALFRÉD Mihelyt lesz.

NAGYANYA Mert szükségem volna rá.

ALFRÉD Mi szükséged lehet neked a pénzedre?

NAGYANYA A jövő hónapban leszek nyolcvan... Azt akarom, hogy a magam pénzén temessenek el... Nem akarok könyöradományokat, hisz ismersz...

ALFRÉD Sose aggódj, nagymama!

Balról jobbra: Oszkár tisztos mézsárszéke, félbevágott marhák, borjúk, hurkák, sonkák, disznófejek a kirakatban. Mellette egy babaklinika, cégtábláján ezzel a felírással: „Tündérkirály”. Kirakatában tréfás tárgyak, halálfejek, bábuk, játékok, rakéták, ólomkatonák és egy kis csontváz. Végül: kis trafik, ajtaja előtt napilapok, folyóiratok, képeslapok stb. A babaklinika felett erkély virágcserepekkel: ez a „Tündérkirály” magánlakásának erkélye. Oszkár fehér kötényben áll mézsárszéke ajtajában, és bicskájával manikűrözi a körmét. Jobbra-balra hallgatózik, mert a második emeleten valaki egy vén zongorán Strauss „Mesél a Bécsi Erdő”-jét játssza.

Ida, tizenegy éves, helyes kis vékony, rövidlátó leányka, kilép bevasárlószatyrával karján a mézsárszékből, s jobbra tart, de megtorpan a babaklinika előtt, s nézegeti a kirakatot.

HAVLITSCHÉK (*Oszkár segédje, véres kezű, véres kötényű óriás, megjelenik a mézsárszék ajtajában; hurkát fal nagy dühösen*) Az a buta dög...

OSZKÁR Ki?

HAVLITSCHÉK (*hosszú késével Idára mutat*) Az ott! Ilyet mondani, hogy az én véres hurkám nem friss... Szavamra, legszívesebben megszúrnam, hogy torkában a késsel futkározzon, mint tegnap a malac – az volna a multság!

OSZKÁR (*nevetve*) Csak nem?

Ida magán érzi Oszkár tekintetét, s ez kellemetlen... Hirtelen jobbra elszalad.

Havlitschek nevet.

Kapitány balról jön; a lovasságnál szolgált, de az összeomlás óta nyugdíjban van, s ezért civilben; köszön Oszkárnak. Oszkár és Havlitschek meghajol – a keringő elhallgat.

KAPITÁNY Hadd mondjam meg: az a tegnapi véres hurka... csak gratulálhatok! Förszt klassz!

OSZKÁR Finom volt, mi?

KAPITÁNY Valóságos költemény!

OSZKÁR Hallod ezt, Havlitschek?

KAPITÁNY Ó az, aki...?

HAVLITSCHÉK Alázatosan jelentem: igenis, kapitány uram!

KAPITÁNY Minden tiszteletem!

HAVLITSCHÉK A kapitány úr szakértő. Gourmand! Világfi!

KAPITÁNY (*Oszkárhoz*) Mondhatom, annak idején, a mi régi jó monarchiánkban sokfelé megfordultam – katonasors –, de annyit mondhatok, ez a hurka: nívó! nívó!

OSZKÁR A tradíció, kapitány uram, a tradíció!

KAPITÁNY Ha a boldogult kedves édesanyja élne, büszke volna a fiára!

OSZKÁR (*mint akit hájjal kenetnek*) Ezt már, sajnós, nem érte meg, kérem.

KAPITÁNY Mindnyájan távozunk egyszer...

OSZKÁR Ma egy éve, hogy itthagytott bennünket...

KAPITÁNY Kicsoda?

OSZKÁR A mama, kapitány uram. Ebéd után, úgy fél három felé... akkor szólította az Úr.

Csend.

Bocsásson meg, kapitány uram, de mennem kell, átöltözni... a halotti mise miatt... (*El*)

KAPITÁNY (*nem reagál, másutt jár az esze. Csend*) Megint egy év... Húszig lépésben, negyvenig ügetésben, onnantól vágóban...

Csend.

HAVLITSCHÉK (*megint eszik*) Szép volt az öreg nagyságos asszony temetése, szép...

KAPITÁNY Igen, nagyon jól sikerült... (*Otthagyja Havlitscheket, a trafik felé indul, egy pillanatra megáll a babaklinika kirakata előtt, a kis csontvázra mered; valahol a második emeleten ismét zongorázik valaki: „A hullámok hátán” című keringőt játssza*)

Havlitschek a kapitány után néz, kiköpi a hurka héját, s visszavonul a mészárszékbe.

Valéria megjelenik trafikja ajtajában.

Kapitány köszön neki; Valéria visszaköszön.

Szabad a nyereményjegyzéket?

Valéria odanyújtja neki az állványról az ajtóban.

Kezét csókolom! (*Elmerül a jegyzék tanulmányozásában*)

A keringő hirtelen – taktus közepén – abbamarad.

VALÉRIA (*kárörömmel*) Nos, mit nyertünk, kapitány uram? Főnyereményt?

KAPITÁNY (*visszaadja a jegyzéket*) Soha életemben nem nyertem még, kedves Valéria asszony. Ördög tudja, miért is játszom! Még jó, ha a tétet visszanyerem...

VALÉRIA Hiába, aki a szerencseben szerencsés...

KAPITÁNY Volt! Csak volt!

VALÉRIA No de kapitány úr!... Ilyen profillal...

KAPITÁNY Mit ér vele az ember, ha válogatós? Költséges passzió, ha az ember finnyás. Ha csak két héttel tovább tart a háború, megvolna az őrnagyi nyugdíjam...

VALÉRIA Ha két héttel tovább tart, megnyertük volna a háborút.

KAPITÁNY Emberi számítás szerint...

VALÉRIA Biztos! (*El a trafikba*)

Marianne kikíséri a nagyságos asszonyt, aki a babaklinikáról távozik. Valahányszor a babaklinika ajtaja nyílik, csengő helyett harangjáték szól. A kapitány újságot lapozva hallgatózik.

NAGYSÁGOS ASSZONY Bizhatom magában?

MARIANNE Tökéletesen, nagyságos asszonyom. Ez itt a kerület legrégebb és legfinomabb játéküzlete... Nagyságos asszonyom megkapja az óhajtott ólomkatonákat, garantáltan, pontosan.

NAGYSÁGOS ASSZONY Nos, még egyszer, hogy tévedés ne essék: három

doboz súlyos sebesültet, két doboz haldoklót... huszárokat is, ne csak gyalogosokat!... És holnapután reggel ott legyen nálunk, különben a Pubi sír... Mert pénteken van a születésnapja, és már olyan régen vágyik szanitécet játszani...

MARIANNE Garantáltan pontosan, nagyságos asszonyom! Ezer köszönet, nagyságos asszonyom!

NAGYSÁGOS ASSZONY Akkor hát agyó! *(Balra el)*

TÜNDÉRKIRÁLY *(megjelenik fent az erkélyen, hálókabátban, bajuszkötővel)* Marianne! Hol vagy?

MARIANNE Itt, papa.

TÜNDÉRKIRÁLY Hol a zoknitartóm?

MARIANNE A rózsaszín vagy a krémszín?

TÜNDÉRKIRÁLY Már csak a rózsaszín van meg.

MARIANNE A szekrényben. Balra fönt, jobbra hátul.

TÜNDÉRKIRÁLY Balra fönt, jobbra hátul... *Difficile est satiram non scribere. (El)*

KAPITÁNY *(Marianne-hoz)* Folyton-folyton csak dolgozik, Marianne kisasszony!

MARIANNE A munka nem szégyen, kapitány úr.

KAPITÁNY Ellenkezőleg! Apropó: mikor gratulálhatok?

MARIANNE Mihez?

KAPITÁNY Hát az eljegyzéshez.

TÜNDÉRKIRÁLY *(ismét megjelenik az erkélyen)* Marianne!

KAPITÁNY Van szerencsém, Tündérrkirály úr!

TÜNDÉRKIRÁLY Van szerencsém, kapitány úr! Marianne! Utoljára kérdem, hol a zoknitartóm?

MARIANNE Hát ahol mindig.

TÜNDÉRKIRÁLY Miféle válasz ez? Kikérem magamnak! Micsoda hangnem! Kedves, mondhatom! Így beszél a tulajdon édes szülőjével. Nincs a helyén a zoknitartóm!

MARIANNE Akkor a komódban lesz.

TÜNDÉRKIRÁLY Nincs ott.

MARIANNE Akkor az éjjeliszekrényben.

TÜNDÉRKIRÁLY Nincs.

MARIANNE Akkor a gatyák közt.

TÜNDÉRKIRÁLY Nincs.

MARIANNE Akkor nem tudom.

TÜNDÉRKIRÁLY Még egyszer utoljára kérdelem: hol a zoknitartóm?!

MARIANNE Nem tehetek csodát!

TÜNDÉRKIRÁLY (*üvölt*) Én pedig nem mehetek harmonikás harisnyában halotti misére! Csak azért, mert széthányod a gardróbomat!... Tessék feljönni és megkeresni! Avanti! Avanti!

Marianne eltűnik a babaklinika ajtajában – ismét megszólal a „A hullámok hátán” a zongorán. A Tündérkirály hallgatózik.

KAPITÁNY Ki játszik?

TÜNDÉRKIRÁLY Egy diáklány a másodikon... tehetséges gyermek.

KAPITÁNY Milyen muzikális!

TÜNDÉRKIRÁLY Korafejlett lány... (*Zümmög, megszagolja a virágokat, gyönyörűséggel*)

KAPITÁNY Jön a tavasz, Tündérkirály úr.

TÜNDÉRKIRÁLY Végre! Már az időjárás is megbolondult.

KAPITÁNY Mint mindnyájan...

TÜNDÉRKIRÁLY Én nem!

Szünet.

Nyomorúságban vagyunk, kapitány uram, kész nyomorúságban... Már egy kis cselédet sem tarthat az ember! Ha nem volna lányom...

Oszkár kilép mézsárszékéből, fekete ruhában, cilinderrel, fekete glaszékesztyűjét húzogatja.

Mindjárt kész vagyok, Oszkár! A drágalátos Marianne már megint eltüntette a zoknitartómat!

KAPITÁNY Tündérkirály úr! Megengedi, hogy kölcsönadjam a saját zoknitartóm? Én ugyanis újabban harisnyakötő gumit is hordok...

TÜNDÉRKIRÁLY Nagyon kedves! Ezer hála és köszönet, de rendnek muszáj lenni! A drágalátos Marianne majd lesz szíves elővarázsolni!

KAPITÁNY Gratulálhatok a szépreményű vőlegénynek?

Oszkár megemeli a cilinderét, s könnyedén meghajol.

TÜNDÉRKIRÁLY Isten segedelmével, igen.

KAPITÁNY Viszontlátásra, uraim! *(El)*

A keringő véget ér.

MARIANNE *(megjelenik fenn az erkélyen a rózsaszínű zoknitartóval)* Megvan a zoknitartód!

TÜNDÉRKIRÁLY No látod!

MARIANNE Tévedésből a szennyesbe dobtad... Az egész mocskos kupacot át kellett forgatnom miatta.

TÜNDÉRKIRÁLY De ilyet! *(Atyai mosollyal csipkedi meg Marianne arcát)*

Bravó! Bravó! Odalent van Oszkár. *(El)*

OSZKÁR Marianne! Marianne!

MARIANNE Tessék!

OSZKÁR Nem akarsz lejönni?

MARIANNE Úgyis le kell mennem. *(Eltűnik)*

HAVLITSCHek *(megjelenik a mézárszék ajtajában, megint eszik)* Oszkár úr... mit is akartam mondani... Nagyon kérném, mondjon el egy miatyánkot az én nevemben is a szegény nagyságos asszonyért.

OSZKÁR Szívesen, Havlitschek.

HAVLITSCHek Köszönöm szépen, Oszkár úr. *(El)*

Marianne kilép a babaklinikáról.

OSZKÁR Olyan boldog vagyok, Marianne. Véget ér a gyászév, holnap levetem a fekete ruhát. Vasárnap lesz a hivatalos eljegyzés, s karácsonykor az esküvő. Egy puszit, Marianne, egy reggeli puszit...

MARIANNE *(megcsókolja, de hirtelen hátralép)* Au! Nem kell mindig harapni!

OSZKÁR Haraptam?

MARIANNE Nem is vetted észre?

OSZKÁR Esküdni mertem volna, hogy...

MARIANNE Mindigcsak fájdalmat okozol.

Csend.

OSZKÁR Haragszol?

Csend.

Hm?

MARIANNE Néha már azt hiszem, fejedbe vetted, hogy rossznőt csinálsz belőlem.

OSZKÁR De Marianne! Tudod, hogy vallásos vagyok! Én komolyan veszem a keresztény elveket!

MARIANNE Azt hiszed talán, hogy én nem hiszek Istenben? Ph!

OSZKÁR Nem akartalak megsérteni, tudom, hogy lenézel.

MARIANNE Mi jut eszedbe, idióta?!

Csend.

OSZKÁR Szóval nem szeretsz.

MARIANNE Mi a szerelem?

Csend.

OSZKÁR Mire gondolsz most?

MARIANNE Oszkár, ha valaki elszakíthat bennünket egymástól, az csak te lehetsz... Miért vájkálsz úgy a lelkemben, nagyon kérlek?...

OSZKÁR Szeretnék most a homlokod mögé látni... Jó volna leemelni a koponyád tetejét, s belenézni...

MARIANNE Azt nem lehet.

OSZKÁR Az ember egyedül van... és úgy is marad. (*Csend. Zsebéből egy bonbonnière-t húz elő*) Megkínálhatlak egy kis bonbonnal?... Egész elfelejtettem... az ott az aranypapirosban: likőrös...

Marianne gépiesen szájába vesz egy nagy bonbont. A Tündérkirály hirtelen kilép a babaklinikáról, szintén feketében és cylinderben.

TÜNDÉRKIRÁLY Na, itt is vagyok... Mid van? Megint bonbon? Nagyon kedves, nagyon figyelmes! *(Megkóstolja)* Ananász! Prima! Na, mit szólsz a vőlegényedhez? Meg vagy elégedve?

Marianne sarkon fordul, és bemegy a babaklinikára.

(Tündérr király meghökkenve) Mi lelte?

OSZKÁR Szeszély...

TÜNDÉRKIRÁLY No hiszen... Túl jó dolga van!

OSZKÁR Gyerünk, papa, nem érünk rá... A mise...

TÜNDÉRKIRÁLY De így viselkedni! Elkényezteted... Csak ezt ne, kedves Oszkár! Ez megbosszulja magát! Tudod, mit kellett nekem túrnöm a házasságban? És miért? Nem azért, mert undok dög volt a feleségem önagysága, hanem mert én voltam túl finom hozzá – Isten nyugosztalja! Csak a tekintélyt fel nem adni! Tartani a nivót! Patriarchátus! Nem matriarchátus! Emelt fő! S a hüvelyk – lefelé *(Mutatja)* Ave Caesar, morituri te salutant! *(Oszkárval el)*

A diáklány a második emeleten Ziehrer „Magányos éj” című keringőjét játssza. Marianne megjelenik a kirakatban, s rendezkedik – főleg a kis csontvázal bajlódik. Alfréd balról érkezik, meglátja a háttal álló Marianne-t, megáll és nézi. Marianne megfordul, megpillantja Alfrédot, s felélénkül. Alfréd mosolyog, Marianne visszamosolyog. Alfréd kedvesen köszön. Marianne viszonozza. Alfréd közelebb megy a kirakathoz. Valéria megjelenik a trafikajtóban, és Alfrédot nézi. Alfréd dobol az ablaküvegen. Marianne hirtelen ijedten ránéz, gyorsan leengedi a függönyt, mire a keringőzene taktus közepén félbeszakad. Alfréd megpillantja Valériát. Csend.

VALÉRIA Hová?

ALFRÉD Hozzád, édes.

VALÉRIA Ottfelejtettél valamit a babaklinikán?

ALFRÉD Csak egy babát akartam venni neked.

VALÉRIA S egy ilyenre bízza az ember az életét...

ALFRÉD Pardon! *(Csend. Valéria álla alá nyúl, Valéria ráüt a fiú kezére. Csend)* Ki az a kisasszony odabent?

VALÉRIA Mi közöd hozzá?

ALFRÉD Pedig igazán csinos.

VALÉRIA Haha!

ALFRÉD Szép növésű. Hogyhogy még eddig nem láttam?... Ez volna „a dolgok rosszindulata”?

VALÉRIA Hogyhogy?

ALFRÉD Egyszer s mindenkorra: ezt a hisztérikus féltékenységet tovább nem tűröm! Engem nem lehet láncon tartani! Zsarnokra nincs szükségem!

VALÉRIA Ne mondd!

ALFRÉD Ne hidd, hogy rá vagyok szorulva a pénzedre!

Csend.

VALÉRIA Igen, az lesz a legjobb...

ALFRÉD Mi?

VALÉRIA Mindkettőnknek az lesz a legjobb, ha szakítunk.

ALFRÉD De akkor végleg! Barátilag! És következetesen, ha szabad kérnem!... Tessék... ezzel még tartozom. Itt a számla. Saint-Cloud-ban nem vcsztettünk semmit, Le Tremblayben pedig nyertünk. Te pancser. Számold meg. *(El)*

VALÉRIA *(egyedül. Gépiesen megszámolja a pénzt, majd hosszan Alfréd után néz. Halkan)* Gazember. Vadállat. Strici.

III

Következő vasárnap a Bécsi Erdőben

Tisztás a gyönyörű kék Duna partján. A Tündérkirály, Marianne, Oszkár, Valéria, Alfréd, távoli rokonaikkal – köztük a poroszországi Kasselből való Erichhel és fehér ruhás, kis csúnya rokon gyermekekkel – közös kiránduláson.

E percben éppen festői csoportba rendeződött a társaság, mert Oszkár fényképezni készül: jelenleg még az állvánnyal bajlódik, majd hirtelen ő is odafut a többiekhez, s Marianne mellett pózba vágja magát, mert ön-

kioldóval dolgozik. Miután a gép kifogástalanul teljesítette kötelességét, a csoport fellazul.

TÜNDÉRKIRÁLY Állj! Da capo! Azt hiszem, elmozdultam.

OSZKÁR De papa!

TÜNDÉRKIRÁLY Biztos, ami biztos!

ELSŐ NÉNI Úgy van!

MÁSODIK NÉNI Örök kár volna.

TÜNDÉRKIRÁLY Tehát: da capo! de capo!

OSZKÁR Hát jó! *(Megint a géppel bajlódik, majd az önkioldó ismét működik)*

TÜNDÉRKIRÁLY Köszönöm.

A csoport közben feloszlik.

ELSŐ NÉNI Drága Oszkár úr, volna egy nagy kérésem... Nem tenné meg, hogy a gyerekeket külön is lefotografálná?... Ma olyan édesek...

OSZKÁR Boldogan! *(Csoportba rendezi a gyerekeket, és a legkisebbet megcsókolja)*

MÁSODIK NÉNI *(Marianne-hoz)* De milyen édesen arranzsirozza a gyerekeket!... Micsoda családapa lesz! Bolondja a gyerekeknek, bolondja, hála a Jó istennek! *(Átöleli Marianne-t, és megcsókolja)*

VALÉRIA *(Alfrédhoz)* Ez mindennek a csimborasszója!

ALFRÉD Mit akarsz a csimborasszóval?

VALÉRIA Hogy képes vagy ezekhez csatlakozni, mikor tudod, hogy én is itt vagyok... Azután, ami köztünk történt...

ALFRÉD Mi történt? Szakítottunk. Mégpedig barátilag.

VALÉRIA Látszik, hogy nem vagy nő... Különben tisztelnéd bennem az érzést...

ALFRÉD Miféle érzést? Még mindig?...

VALÉRIA Egy asszony nem felejt olyan könnyen. Valami mindig marad bennünk... akármilyen gazember vagy...

ALFRÉD Kérlek, legyen eszed.

VALÉRIA *(hirtelen gyűlölettel)* Kényelmes volna, mi?!

Csend.

ALFRÉD Szabad lesz a gazembernek elköszönni?

VALÉRIA Ki hívott ide?

ALFRÉD Nem mondom meg.

VALÉRIA Nem nehéz kitalálni.

Alfréd cigarettára gyújt.

Hol ismerkedtek meg a fiatalok? A babaklinikán?

ALFRÉD Fogd be a szád.

TÜNDÉRKIRÁLY (*közeledik Alfrédhoz Erichhez*) Mit hallok? Az uraságok még nem ismerik egymást? Nos, hadd mutassam be... Erich. Az unokaöcsém, a keresztkomám fia a második házasságából... Ő pedig Zentner úr, ugyebár?

ALFRÉD Úgy van.

TÜNDÉRKIRÁLY Zentner úr.

ERICH (*tarisznyával és kulaccsal az oldalán*) Nagyon örvendek.

TÜNDÉRKIRÁLY Erich, egyetemi hallgató, Dessauból.

ERICH (*kijavítja*) Kasselből, bátyám.

TÜNDÉRKIRÁLY Kassel meg Dessau, ezt a kettőt folyton összetévesztem. (*Visszavonul*)

ALFRÉD (*Valériához*) Már ismeritek egymást?

VALÉRIA Ezer éve.

ERICH Én csak most voltam szerencsés megismerni... A Burg-színházról beszélgettünk és a hangosfilm diadalútjáról.

ALFRÉD Érdekes! (*Korrektül meghajol és visszavonul*)

Az egyik néni felkurblizza a kis táskagramofonját: „Ó, mily hideg e kis kéz...”

ERICH (*hallgatózik*) „Bohémélet”. Az isteni Puccini.

MARIANNE (*most Alfréd mellett áll, és felfigyel*) „Ó, mily hideg e kis kéz...”

ALFRÉD A „Bohémélet”-ből.

MARIANNE Puccini.

VALÉRIA (*Erichhez*) Milyen operettet ismer?

ERICH Azoknak semmi közük a művészethez!

VALÉRIA No de hogy lehet ilyet mondani?!

ERICH Ismeri a „Karamazov testvérek”-et?

VALÉRIA Nem.

ERICH Az művészet.

MARIANNE (*Alfrédhoz*) Valamikor ritmikus tornát szerettem volna tanulni... Saját intézetet akartam nyitni, de a családomnak semmi érzeke az ilyesmihez. Papa mindig azt mondja: ha a nő anyagilag független a férfitől, ez az első lépés a bolsevizmus felé.

ALFRÉD Én nem vagyok politikus, de higgye el: ha a férfi anyagilag független a nőtől, az se vezet semmi jóra. Hiába: a természet törvényei...

MARIANNE Ezt nem hiszem.

Oszkár most a Tündérműkirályt fényképezi különböző pózokban. A táskagramofon már kidalolta magát.

ALFRÉD Szeret fényképezni a kedves vőlegénye?

MARIANNE Szenvedélyes fényképész. Már nyolc éve ismerjük egymást.

ALFRÉD Hány éves volt maga akkor? Bocsánat, hirtelen ez jutott eszembe.

MARIANNE Tizennégy.

ALFRÉD Nem sok.

MARIANNE Gyermekkori ismeretség. Szomszéd gyermekek voltunk.

ALFRÉD S ha nem lettek volna szomszéd gyermekek?

MARIANNE Hogy érti ezt?

ALFRÉD Úgy, hogy mindent a természet törvénye igazgat. S a sors.

Csend.

MARIANNE A sors, igen... Tulajdonképpen ez nem is az, amit szerelmeknek hívnak... az ő részéről talán igen... de különben... (*Hirtelen Alfrédra szegezi szemét*) Mit beszélek itt? Hisz alig ismerem... Szent isten, mi mindent kised az emberből!...

ALFRÉD Semmit sem akarok kisedni magából. Ellenkezőleg.

MARIANNE Tud hipnotizálni?

OSZKÁR (*Alfrédhoz*) Pardon! (*Marianne-hoz*) Szabad? (*Karját nyújtja a lánynak, s egy szép terebélyes facsoport alá vezeti, ahol a társaság már letelepedett a piknikhez*)

Alfréd követi Oszkárt és Marianne-t, szintén letelepszik.

TÜNDÉRKIRÁLY Miről is beszéltünk?

ELSŐ NÉNI A lélekvándorlásról.

MÁSODIK NÉNI Miféle história ez a lélekvándorlás?

ERICH Buddhista vallásfilozófia. A buddhisták szerint a halott lelke valamilyen állatba költözik, például elefántba...

TÜNDÉRKIRÁLY Órülség!

ERICH ... vagy kígyóba...

ELSŐ NÉNI Pfuj!

ERICH Hogyhogy pfuj? Ez kicsinyes emberi előítélet! Figyeljük csak meg egyszer, mennyi rejtett szépség van a pókokban, a bogarakban, a százlábúakban...

MÁSODIK NÉNI (*közbevág*) Ne rontsd el az étvágyamat, kérlek.

ELSŐ NÉNI Én már émelygek.

TÜNDÉRKIRÁLY Nekem ma semmi sem ronthatja el az étvágyamat! Nincsenek is olyan férgek.

VALÉRIA Elég legyen!

TÜNDÉRKIRÁLY (*szólásra emelkedik, és késsével csenget poharán*) Kedves barátaim! Az utóbbi időben már nyílt titok volt, hogy drága leányom, Marianne, szemet vetett a mi kedves Oszkárunkra...

VALÉRIA Bravó!

TÜNDÉRKIRÁLY Szilencium! Mindjárt kész vagyok... Nos, azért gyűltünk itt össze, akarom mondani, azért hívtalak meg ide benneteket, hogy két virágzó fiatal teremtes életútjának ezt a fontos állomását egyszerűen, de tisztesen, kicsiny, de választékos társaságban megünnepeljük. Csak azért fáj ma a szívem, hogy a mindenható Isten az én felejtetetlen hitvesemnek, Marianne boldogult édesanyjának nem adta meg, hogy ezen az örömnünnepen gyermekével együtt örvendezzek. De tudom bizonyosan, hogy ő odafent az örökkévalóságban egy csillag mögül most letekint miránk. És felemeli poharát (*ő is felemeli poharát*) ...hogy szívből jövő éljent kiáltson a boldog és íme hivatalosan is

eljegyzett mátkapárra, Oszkára és Marianne-ra! Éljenek soká, éljen, éljen!

MIND Éljen! Éljen! Éljen!

Ida, az a sovány, helyes kis rövidlátó lányka, aki annak idején Havlitschek véres hurkáját kifogásolta, most talpig fehérben, kezében csokorral az ifjú pár elé lép, s beszédhibával szavalni kezd:

A szerelem oly drágakő,
Amelynek fénye egyre nő,
S örökkétig lobog:
Nem hamvad el, éltetve ég,
Amíg csak amaz égi kék
Szemünkben ott ragyog.

MIND Bravó! Éljen! Istenem, milyen édes!

Ida egy pukedlivel átadja Marianne-nak a csokrot. Mind simogatják Idát, és köszöntik az ifjú párt. A hangulat tetőfokára hág. A táskagrafon a nászindulót játssza, a Tündérkirály homlokon csókolja Marianne-t, és szájon csókolja Oszkárt, majd könnyet töröl, és függőágyába fekszik.

Erich kulacsából éppen pertut ivott Oszkárral.

ERICH Figyelem! Figyelem! Oszkár és Marianne! Ebből a tábori kulacsból külön iszom most valamire! Sok boldogságot, jó egészséget és sok-sok derék német gyermeket kívánok nektek! Heil!

VALÉRIA *(felvidul)* Csak négereket ne! Heil!

ERICH Bocsásson meg, nagyságos asszonyom, ebben a kérdésben nem tűröm a frivol tréfálkozást. Ez a dolog nekem szent. Tetszik ismerni álláspontomat a faji kérdés problematikájában.

VALÉRIA Problematikus ember!... Álljon meg! Maradjon! Hogy lehet valaki ilyen komplikált, no de igazán...

ERICH Komplikált! Hogy érti ezt?

VALÉRIA Érdekes...

ERICH Hogyan?

VALÉRIA Azt hiszi tán, hogy én szeretem a zsidókat? Ne legyen gyerek... (*Belekarol a nagy gyerekebe, és elvonul vele*)

Mindenki letelepszik az erdőben, a kisgyermekek játszanak és rombolnak.

OSZKÁR (*énekel, és lanttal kíséri*)

Ó, mily áldott vagy, csillagos éj!
 Íme, két szív közt rózsakötél!...
 Nyit a rózsafa s eljön a nyár,
 Mikor oltárhoz járul a pár.
 S ha a gólyamadár kelepel,
 Majd az áldomás sem marad el...
 S mire rózsáink dísze lehull,
 Gyerekarcon a rózsa virul.

Oszkár újra eljátssza a lanton a dalt, de most már nem énekel, csak zümmög. A többiek is mind vele zümmögnek, kivéve Alfrédot és Marianne-t. Alfréd ugyanis Marianne-hoz közeledik.

ALFRÉD Szabad még egyszer gratulálnom?

Marianne lehunyja a szemét. Alfréd hosszan kezét csókol neki. Oszkár figyelte az előzményeket, átadta lantját a második néninek, most odalép csendesen, s megáll Marianne mellett.

(*Alfréd korrektül*) Gratulálok!

OSZKÁR Köszönöm.

Alfréd feszesen meghajol, s távozni akar.

(*Oszkár utánanéz*) Irigyel tőlem... ízléstelen alak. Ki ez tulajdonképpen?

MARIANNE Vevőnk.

OSZKÁR Régi vevőtök?

MARIANNE Tegnap bejött, és beszélgetni kezdtünk, szó szót követett, aztán meghívtam. Vett nálunk egy társasjátékot.

VALÉRIA (*hangosan*) Mit csináljon, akinek a zálogja a kezemben van?

ERICH Bőgjön háromszor, mint a tehén.

VALÉRIA Henriette néni az, Henriette néni!

ELSŐ NÉNI (*pózba vágja magát, és bőg*) Mu-mu-mu!

Hatalmas hahota.

VALÉRIA Mit csináljon, akinek a zálogja a kezemben van?

TÜNDÉRKIRÁLY Az háromszor bégessen, mint a birka.

VALÉRIA Te vagy az!

TÜNDÉRKIRÁLY Be-be-be!

Bömbölő hahota.

VALÉRIA Mit csináljon, akinek a zálogja a kezemben van?

MÁSODIK NÉNI Az produkálja magát.

ERICH Hogy?

MÁSODIK NÉNI Ahogy tudja.

VALÉRIA Oszkár! Hallottad, Oszkár? Produkálnod kell magadat!

ERICH Akárhogy!

TÜNDÉRKIRÁLY Amit tudsz!

Csend.

OSZKÁR Hölgyeim és uraim, valami roppant hasznosat fogok önöknek bemutatni. Legutóbb ugyanis japán önvédelmi gyakorlatokkal foglalkoztam... ez az úgynevezett dzsiu-dzsicu... Nos, tessék idefigyelni, hogy teszi az ember ellenfelét játszva harcképtelenné... (*Hirtelen Marianne-ra veti magát, s őrajta mutatja be a dzsiu-dzsicu fogásait*)

MARIANNE (*a földre zuhan*) Jaj! Jaj! Jaj!

ELSŐ NÉNI Goromba, mint a pokróc!

TÜNDÉRKIRÁLY Bravó! Bravisszimó!

OSZKÁR (*az első nénihez*) De hisz csak mimeltem a fogásokat, különben eltörtem volna a hátgerincét!

ELSŐ NÉNI Még azt is!

TÜNDÉRKIRÁLY (*megveregeti Oszkár vállát*) Nagyon ügyes! Nagyon tanulságos!

MÁSODIK NÉNI (*segít Marianne-nak felállni*) Egy ilyen törekeny babát!... Van még zálog?

VALÉRIA Sajnos, vége! Nincs tovább!

TÜNDÉRKIRÁLY Akkor van egy propozícióm! Menjünk mind fürödni! Zsupsz, a hideg Dunába! Már úgy izzadok, mint egy meghajszolt pávián.

ERICH Kiváló gondolat!

VALÉRIA De hol vetkőznek le a hölgyek?

TÜNDÉRKIRÁLY Mi sem könnyebb. Hölgyek jobbra, urak balra! Viszontlátásra a kék Dunában!

A táskagramofon a Kék Duna-keringőt játssza, miközben a hölgyek jobbra, az urak balra távoznak... Valéria és Alfréd marad utolsónak.

VALÉRIA Alfréd!

ALFRÉD Tessék?

Valéria dúdolja a keringőmelódiát, s leveti blúzát.

Nos?

Valéria csókot dob felé.

Agyő!

VALÉRIA Egy pillanat! Tetszik a menyasszony a báró úrnak?

ALFRÉD (*mereven néz rá, majd hirtelen hozzája siet, s az orra előtt áll meg*) Lehelj rám!

VALÉRIA Milyen címen?

ALFRÉD Lehelj rám!

Valéria rálehel.

Alkoholista.

VALÉRIA Ez csak szalonspicc, te... vegetáriánus! Ember tervez, Isten végez. Nem mindennap van eljegyzés... se szakítás, te disznó...

ALFRÉD Más hangon, ha szabad kérnem!

VALÉRIA Hozzám ne nyúlj, hozzám ne nyúlj...

ALFRÉD Mintha bizony bántottalak volna valaha is.

VALÉRIA És március 17-én?

Csend.

ALFRÉD Hogy megjegyzel mindent...

VALÉRIA Mindent. Jót és rosszat... *(Hirtelen maga elé tartja a blúzát)*

Eredj! Le akarok vetközni!

ALFRÉD Mintha még sose láttalak volna úgy.

VALÉRIA *(rikácsol)* Ne nézz így rám! Eredj! Eredj!

ALFRÉD Hisztérikus tehén... *(Balra el)*

VALÉRIA *(egyedül, utánanéz)* Gazember, vadállat, bűdös disznó!
(Levetkőzik)

A Tündérméltóság fürdőruhában feltűnik a bozótban, és megpillantja Valériát.

(Valérián már csak ing, bugyi és harisnya van, mikor meglátja a Tündérméltóságot) Jézusmária Szentjózsef! Te szatír! Te, te... voyeur...

TÜNDERMÉLTÓSÁG Nem vagyok én perverz! Vetközz csak tovább nyugodtan.

VALÉRIA Azt nem! Tudom, mi a szemérem.

TÜNDERMÉLTÓSÁG Ugyan, manapság!

VALÉRIA Úgy látszik, túl erős a fantáziám. *(Egy bokor mögé surran)*

TÜNDERMÉLTÓSÁG *(letelepszik a bokor előtt, megtalálja Valéria fűzőjét, magához szorítja, és beleszagol)* Akár ilyen, akár olyan a fantázia, tótágast áll a világ manapság! Se hűség, se hit, se erkölcsi bázis. Minden

inog, semmire sem lehet már építeni. Megérett a föld a vizözönre...

(Leteszi a fűzőt, mert illata nem elég megnyerő) Örülök, hogy ezt a Mariannét elhelyeztem, egy mézárászék mégiscsak szolid üzlet...

VALÉRIA *(hangja)* Hát a trafik?

TÜNDÉRKIRÁLY Az is! Zabálni és füstölni mindig fog a nép... de bűvészkedni? Ha a jövőre gondolok, valósággal pesszimista leszek. Nem volt könnyű életem... Ha csak boldogult feleségem jut eszembe, az a sok vesződés a különböző orvosokkal...

VALÉRIA (*fürdőtrikóban jön, s a vállpánt gombjával bajlódik*) Miben halt meg tulajdonképpen?

TÜNDÉRKIRÁLY (*Valéria mellét nézi*) A melle...

VALÉRIA Csak nem rák?

TÜNDÉRKIRÁLY De. Rák.

VALÉRIA Ó, szegény.

TÜNDÉRKIRÁLY Az én sorsom sem volt irigylésre méltó. A bal mellét leoperálták... Sohasem volt egészséges, csak a szülei eltitkolták előlem... Ha téged hozzá hasonlítalak... Ez a termet... direkt felséges! Királynői jelenség vagy!

VALÉRIA (*egyet bókol*) Mit tudtok ti, férfiak, az asszonyi tragédiákról! Ha nem ápolnánk úgy magunkat...

TÜNDÉRKIRÁLY (*félbeszakítja*) Azt hiszed, nekem nem kell magam ápolni?

VALÉRIA Elhiszem. De egy férfinál mégis első a belső tartalom...
(*Ritmikus tornagyakorlatokat végez*)

A Tündérkirály nézi, majd rugózni kezd.

Jól elfáradtam! (*Odaveti magát a férfi mellé*)

TÜNDÉRKIRÁLY A haldokló hattyú. (*Leiül mellé*)

Csend.

VALÉRIA Az öledbe hajthatom a fejem?

TÜNDÉRKIRÁLY Az Isten szabad ege alatt nincs bűn.

VALÉRIA (*fejét a férfi ölébe hajtja*) Mert a föld még kemény. Az idén hosszú volt a tél.

Csend.

(*Halkan*) Mondd... te is úgy vagy vele?... Ha nap süti a bőrömet, egyszerre olyan tudomiséén, milyen leszek...

TÜNDÉRKIRÁLY Milyen?

Csend.

VALÉRIA A fűzőmmel játszottál?...

Csend.

TÜNDÉRKIRÁLY Hát aztán?

VALÉRIA Hát aztán?

A Tündérmkirály hirtelen ráveti magát, és megcsókolja.

Úristen, micsoda temperamentum!... Ezt sose hittem volna rólad... te rossz fiú, te!

TÜNDÉRKIRÁLY Rossz vagyok? Rossz?

VALÉRIA Igen... nem... Te! Vigyázz! Jön valaki! (*Kétfelé gurulnak*)

ERICH (*jön fürdőnadrágban, légpuskával*) Bocsánat! Bátyám! Csak lövészegyletbe helyezkedem... Ha megengeded, én itt megengednék magamnak egy kis passziót!

TÜNDÉRKIRÁLY Mit akarsz?

ERICH Lőni!

TÜNDÉRKIRÁLY Te itt lőni akarsz?

ERICH A céltáblára... arra ott a bükkfán. Holnapután lesz az egyetem lövészegyletének a versenye... Szeretném egy kicsit belőni a puskámat. Szabad?

VALÉRIA Természetesen.

TÜNDÉRKIRÁLY Természetesen? (*Valériához*) Természetesen! (*Feláll*) Lövészegylet! Természetesen. Csak lőni el ne felejtünk... Megyek hűtözni egy kicsit... a kék Duna habjai közt! (*Magában*) Kössétek föl magatokat! (*El*)

Erich tölt, céloz, lő.

VALÉRIA *(nézi, majd a harmadik lövés után megszólal)* Bocsánat, ha zavarom... Mit tanul tulajdonképpen?

ERICH Jogot. Ez a harmadik szemeszterem. *(Céloz)* Munkajog. *(Lő)*

VALÉRIA Munkajog... Nem nagyon unalmas az?

ERICH *(tölt)* Van perspektívája. Remélem, hogy idővel elhelyezkedhetek egy szindikátusnál. *(Céloz)* Az iparban. *(Lő)*

VALÉRIA S hogy tetszik a mi Bécsünk?

ERICH Pompás barokk.

VALÉRIA S az édes kis bécsi lányok?

ERICH Őszintén szólva: kislányokkal én nem tudok mit kezdeni. Egyszer ugyanis már eljegyeztem magam, és keserű csalódás lett a vége... Éppen mert az én Katám kislány volt. Képtelen volt megérteni az éneket. Ezekre a fiatal lányokra csak hiába tékozolja az ember az érzéseit. Akkor már inkább egy érett asszony, aki nyújtani is tud valamit... *(Lő)*

VALÉRIA Hol lakik tulajdonképpen?

ERICH Szívesen elköltözném onnan.

VALÉRIA Volna egy bútorozott szobám.

ERICH Ára?

VALÉRIA Grátis.

ERICH Hisz ez telitalálat! *(Lő)*

VALÉRIA Bajnokom... megengedné, hogy én is lőjek egyet?

ERICH Boldogan!

VALÉRIA Remek. *(Elveszi tőle a puskát)* Maga még nem volt katona?

ERICH Sajnos, nem. Ezerkilencszáztizenegyes vagyok.

VALÉRIA Ezerkilencszáztizenegyes... *(Hosszan céloz)*

ERICH *(vezényel)* Vigyázz!... Kész!... Tűz!

Valéria nem lő – lassan leereszti a puskát, és komolyan néz a fűtára.

Mi történt?

VALÉRIA Jaj! *(Hirtelen legörnyed, és nyöszörög)* Szúr... az a nyomorult vesém...

Csend.

ERICH Segíthetek valamit?

VALÉRIA Köszönöm. Már vége. Gyakran van így... Ha nagyon örülök, és felizgatom magam, mindjárt lakolnom kell miatta. Most már nem látom a célt.

ERICH (*zavartan*) Miféle célt?

VALÉRIA Alkonyul... (*Átöleli a fiút, s hagyja, hogy az is megölelje. Csók*) Minden cél drága. Akinek nincs célja, nem is ember. Te... te kilencszáztizenegyes...

IV

A szép kék Dunánál

A nap már lement, sziürkül, s a távolban a kedves néni táskagramofonja Johann Strauss „Tavaszi hangok” című keringőjét játssza. Alfréd fürdőköpenyben és szalmakalapban áll, s álmodozva nézi a tulsó partot. Marianne kilép a szép kék Dunából, s felismeri Alfrédot. Csend.

ALFRÉD (*megbillenti szalmakalapját*) Tudtam, hogy itt száll partra.

MARIANNE Honnan tudta?

ALFRÉD Tudtam.

Csend.

MARIANNE Olyan lágy a Duna vize, mint a bársony.

ALFRÉD Mint a bársony.

MARIANNE Ma valahogy messzire vágyom... Ma akár a szabad ég alatt lehetne hálni...

ALFRÉD Könnyűszerrel.

MARIANNE Jaj, mi szegény kultúremberek! Mi jut nekünk a természetből?!

ALFRÉD Mivé tettük a természetet! Kényszerzubbonyá! Semmit sem szabad, amit akarunk.

MARIANNE Semmit sem akarunk, amit szabad.

Csend.

ALFRÉD Semmit sem szabad, amit tudunk.

MARIANNE És senki sem tudja azt, ami fontos...

Alfréd egy nagy mozdulattal átöleli a lányt. Marianne nem védekezik – hosszú csók.

(Marianne alig leheli) Tudtam, tudtam...

ALFRÉD Én is.

MARIANNE Szeretsz, úgy, ahogy kell?

ALFRÉD Megérezem, hogyan kell. Ülünk le. *(Leülnek)*

Csend.

MARIANNE Csak annak örülök, hogy nem vagy buta... mert körülöttem csupa buta ember van. Papa se valami lángelme... S néha már azt hiszem, rajtam áll bosszút szegény boldogult mama miatt... Mert mama olyan nyakas volt.

ALFRÉD Túl sokat gondolkozol.

MARIANNE Most jól érzem magam. Dalolni volna kedvem. Mikor szomorú vagyok, mindig dalolni szeretnék... *(Dúdol, majd elnémul)*

Miért nem szólsz egy szót sem?

Csend.

ALFRÉD Szeretsz?

MARIANNE Nagyon.

ALFRÉD Úgy, ahogy kell? Úgy értem, okosan szeretsz-e?

MARIANNE Okosan?

ALFRÉD Úgy értem, nem leszel-e meggondolatlan... mert azért nem tudnám vállalni a felelősséget.

MARIANNE Ó, te férfi... te!... Ne törd a fejed, ne törd ezen... nézd a csillagokat... azok ugyanígy fognak ragyogni odafenn akkor is, mikor mi már odalent leszünk...

ALFRÉD Én elhamvasztatom magam.

MARIANNE Én is... Te, te... te...

Csend.

Te, mint a villám, úgy csaptál belém... Kettéhasítottál... Most már határozottan érzem...

ALFRÉD Mit?

MARIANNE Hogy sohasem megyek hozzá...

ALFRÉD Marianne!

MARIANNE Mi baj?

Csend.

ALFRÉD Nincs pénzem.

MARIANNE Jaj, miért beszélsz most erről?!

ALFRÉD Mert ez legfőbb kötelességem! Soha életemben nem dúltam szét egyetlen eljegyzést sem – elvből nem! Szeretni, azt igen! De két embert elszakítani egymástól, azt nem! Ahhoz nincs erkölcsi jogom! Ez nálam el!

Csend.

MARIANNE Nem csalódtam benned, finom ember vagy. Most kétszeresen érzem, hogy hozzád tartozom. Oszkár nem hozzám való – és kész!

Közben besötétedett, és a közelben rakéták szállnak az égre.

ALFRÉD Rakéták. A te eljegyzésed örömére.

MARIANNE A mi eljegyzésünk örömére.

ALFRÉD És bengálitűz.

MARIANNE Kék, zöld, sárga, piros...

ALFRÉD Keresni fognak.

MARIANNE Találjanak meg... Maradj mellettem, te... az Isten küldött téged, védőangyalom...

Bengálitűz, kék, zöld, sárga, piros világítja meg Alfrédot és Marianne-t – s a Tündérmirályt, aki hirtelen előtük terem, kezét a szívére téve. Marianne fojtottan felkiált. Szünet.

ALFRÉD *(odalép a Tündérmirályhoz)* Tündérmirály úr, kérem...

TÜNDÉRMIRÁLY *(félbeszakítja)* Hallgasson! Nekem kár bármit magyarázni: mindent hallottam... Ez aztán a kiadós botrány! Az eljegyzés napján!... Meztelenül hemperegni! Köszönöm szépen! Marianne! Öltözni! Csak Oszkár ne jöjjön most... Jézus Mária és te jószagú Szent József!...

ALFRÉD Ha kell, én levonom a konzekvenciát...

TÜNDÉRMIRÁLY Maga csak ne vonjon le semmit! Jó lesz azonnal elpárologni, fiatalúr! Ennek az eljegyzésnek nem szabad felborulnia. Ezt követeli az erkölcs! Senki meg ne tudjon semmit, érti, gazem... adja rá becsületszavát!

ALFRÉD Becsületszavamra.

MARIANNE Ne!

TÜNDÉRMIRÁLY *(letorkolja)* Ne bögj! Nem vagy ésnél? Azonnal öltözz, egy-kettő! Fürdőskurva!

OSZKÁR *(érkezik, s átlátja a szituációt)* Marianne! Marianne!

TÜNDÉRMIRÁLY Püff neki!

Csend.

ALFRÉD A kedves menyasszonya mostanáig úszott.

MARIANNE Ne hazudj! Ne hazudj! Nem úsztam! Nem is akarok többet úszni! Nem tűrok több zsarnokságot. A rabszolga letöri láncát – tessék. *(Oszkár arcába vágja a karikagyűrűt)* Nem engedem tönkretenni az életemet. Egy életem van! Isten az utolsó percben küldte ezt a férfit. Nem, nem, nem, nem leszek a feleséged, nem leszek!... Rogyjon össze az egész babaklinika, minél előbb, annál jobb!

TÜNDÉRMIRÁLY Az egyetlen gyermekem! Ezt megjegyzem magamnak.

Csend. Míg Marianne kiabált, a többi kiránduló is odagyűlt, s érdeklődéssel, kárörömmel lesik, mi történik.

OSZKÁR (*Marianne-hoz*) Marianne, nem kívánom neked, hogy valaha is átéld, ami most bennem zajlik... Továbbra is szeretni foglak. Az én szerelmemet nem kerülheted ki... És köszönök mindent. (*El*)

Csend.

TÜNDÉRKIRÁLY (*Alfrédhoz*) Mi maga tulajdonképpen?

ALFRÉD Én?

VALÉRIA Senki. Egy senki.

TÜNDÉRKIRÁLY Egy senki. Még ez is! Nincs többé lányom! (*El a kirándulókkal*)

Csend. Alfréd és Marianne marad. Siüt a hold.

ALFRÉD Bocsáss meg nekem.

Marianne a kezét nyújtja.

Hogy nem akartalak... hogy nem tudtam vállalni... ezért épp a felelősségérzetem a felelős. Nem vagyok méltó a szerelmedre. Nem biztosíthatok neked egzisztenciát... nem is vagyok ember...

MARIANNE Engem semmi meg nem rendíthet! Hadd teszlek emberré!...

Melletted olyan nagyoknak és erősnek érzem magam...

ALFRÉD Felemelsz engem. Eltörpülök előtted.

MARIANNE Én meg szinte kilépek önmagamból, úgy nézek vissza... Látnod, már milyen messze vagyok önmagamtól... messze-messze valahol... már alig látom magam... Gyereket akarok tőled.

MÁSODIK RÉSZ

I

Ismét a csendes kis utcában vagyunk, a nyolcadik kerületben: Oszkár mézsárszéke, a babaklinika és Valéria asszony trafikja előtt. A nap ugyanúgy süt, mint annak idején, s a diáklány is egyre zongorázik a második emeleten: a „Mesél a Bécsi Erdő” dallamait játssza.

Havlitschek áll a mézsárszék ajtajában, és hurkát eszik.

EMMA (a mindeneslány, bevásárlószatyrával mellette áll, s hallgatja a zenét) Havlitschek úr...

HAVLITSCHek Tessék!

EMMA Szép dolog a muzsika, ugye?

HAVLITSCHek Szebbet is el tudok képzelni, Emma kisasszony...

Emma halkán dúdolja a keringőt.

Az magától is függ persze, Emma kisasszony.

EMMA Jaj, Havlitschek úr, maga Casanova.

HAVLITSCHek Mondja csak, hogy Laci.

Szünet.

EMMA Tegnap az Oszkár úrral álmodtam.

HAVLITSCHek Nem volt jobb dolga?

EMMA Az Oszkár úrnak mindig olyan nagy, szomorú szeme van – szinte fáj az embernek, ha azzal rája néz.

HAVLITSCHek Hja, a szerelem.

EMMA Hogy érti azt?

HAVLITSCHek Úgy, hogy egy cafatba szerelmes. Az meg faképnél hagyta már egy éve... odébbállt egy rongy emberrel.

EMMA S még mindig szereti azt a nőt? Ez szép dolog. Azt mondom: szép dolog.

HAVLITSCHek Azt mondom: marhaság.

EMMA De a nagy érzés, az mégis olyan romantikus...

HAVLITSCHEK Dehogy, csak egészségtelen! Nézze csak meg, milyen ványadt, csak emészti magát – rá se tud nézni más nőre, pedig annyi a pénze, mint a pelyva... Olyan ember az, kérem... minden ujjára kaphatna egy jó partit, kérem... de nem, csak azért se! Épp csak az a ribanc kell neki – tudja a halál, mi poszog benne!

EMMA Jaj, magának is mindig csak a rosszon jár az esze.

Csend.

HAVLITSCHEK Emma kisasszony... holnap ünnep, ott leszek a 68-as végállomásánál.

EMMA De három előtt nem érek rá.

HAVLITSCHEK Az nem akadály.

Szünet.

EMMA Akkor hát fél négykor... De ne felejtse ám el, hogy mit ígért... hogy jó fiú lesz, kedves Laci... *(El)*

HAVLITSCHEK *(utánanéz, s kiköpi a hurka héját)* Buta tyúk.

OSZKÁR *(főn a mézárszékből)* El ne felejtsd, ma még le kell szűrni azt a süldőt. Szúrd le te, nekem nincs hozzá kedvem.

Szünet.

HAVLITSCHEK Beszélhetek egyszer őszintén, Oszkár úr?

OSZKÁR A süldőről?

HAVLITSCHEK Hát... süldőről, de nem erről a süldőről. Nézze csak, Oszkár úr, kérem, ne szívja úgy mellre azt a dolgot... azt a menyaszony-históriát... hisz van nő annyi, mint a szemét! Még a nyomorék is talál magának asszonyt, még a nemi beteg is talál, kérem!... A nő meg mind egyforma, kérem, ha jól meggondoljuk, mind csak azt adhatja, amije van neki. Csak az igazat mondom, tessék elhinni. Mert lelkük az nincs a nőknek, csak húsuk, kérem, húsuk! Nem kell velük olyan kesztyűs kézzel bánni, nagy hiba az, kércm!... Odasózni, ha kell, és kész!

Szimet.

OSZKÁR A nő, Havlitschek, a nő rejtély. Szfinx. Ennek a Marianne-nak a kezeírását megmutattam én több grafológusnak is... Hát az első azt mondja: ez egy vámpír. A második azt mondja: ez igazi jó pajtás, a harmadik azt mondja: ez a tökéletes háziasszony maga. Valódi angyal.

II

Bútorozott szoba a nyolcadik kerületben

Roppant jutányos albérleti szoba. Reggel hét óra. Alfréd még ágyban van, és cigarettázik. Marianne a fogát mossa. A sarokban babakocsi. Egy kötélén pelenkák lógnak. Szomorú, szürke világítás. Marianne gurgulázik.

MARIANNE Azt mondtad, angyal vagyok. Én mindjárt megmondtam, hogy nem vagyok angyal – csak egyszerűen: nő, és nincs semmi, de semmi ambícióm. De te rideg észember vagy.

ALFRÉD Tudod jól, hogy nem vagyok észember.

MARIANNE Dehogynem. *(Féssülködik)* Le kell már vágatnom a hajam.

ALFRÉD Nekem is.

Csend.

Mariannkám! Miért kelsz fel ilyen korán?

MARIANNE Mert nem tudok aludni.

Csend.

ALFRÉD Nem leled a helyed?

MARIANNE Te tán leled? *(Farkasszemet néznek)*

ALFRÉD A versenyeket kiért hagytam ott? Egy rohadt éve már!... Egy nyavalyás bukmékerrel se beszéltem azóta. Hozzáértő szakemberről nem is szólva! Fölköthetem magam! Új szezonok, új favoritok, két-három éves csikók... semmi kontaktusom már az új generációval!

S miért? Mert azt az istenverte, vacak arckrémet árulom, ami a kutyának se kell!

MARIANNE Nincs a népnek pénze.

ALFRÉD Ne védj itt nekem a népet.

MARIANNE De hisz nem bántalak, te nem tehetsz róla.

ALFRÉD Még csak az kéne!

MARIANNE Mintha én tehetnék róla, hogy kitört a gazdasági válság!

ALFRÉD Egoista! Ki adta nekem azt az örült ötletet, hogy ezekkel a kozmetikai csudákkal szaladgáljak körbe-körbe? Te! (*Föláll*) Hol a zoknitartóm?

MARIANNE (*egy székre mutat*) Ott.

ALFRÉD Nincs ott.

MARIANNE Akkor az éjjeliszekrényen.

ALFRÉD Ott sincs.

MARIANNE Akkor nem tudom.

ALFRÉD Tudnod kell!

MARIANNE Akár a papa!...

ALFRÉD Ne hasonlíts mindig ahhoz a vén trotlihoz!

MARIANNE Ne kiabálj! Ha a gyereket fölvered, megint nem tudok maj hova lenni a bőgéstől!

Csend.

ALFRÉD Ez a gyerek-dolog se maradhat így. Nem vegetálhatunk hárman ebben a lyukban! Itt a gyerek nem maradhat!

MARIANNE Itt marad!

ALFRÉD Megy.

MARIANNE Azt nem. Soha!

Csend.

ALFRÉD Hol a zoknitartóm?

MARIANNE (*rábámul*) Tudod, milyen nap van ma?

ALFRÉD Nem.

MARIANNE Tizenkettedike.

ALFRÉD (*beszappanozza magát a borotválkozáshoz*) Édes fiam, egy dolog van, amit szívből utálok: a butaság. S te néha úgy teszel, mintha istentelenül buta volnál. Nem értem, miért? Semmi szükséged rá, hogy ilyen buta légy!

Csend.

MARIANNE Valamikor azt mondtad, hogy felemellek... Lelkileg felemellek.

ALFRÉD Ilyet sose mondtam. Ilyet én nem mondok. S ha mégis... hát akkor csalódtam...

MARIANNE Alfréd!

ALFRÉD Ne kiabálj, gondolj a gyerekekre!

MARIANNE Én úgy félek, Alfréd...

ALFRÉD Rémekeket láatsz.

MARIANNE Te, ha te már mindent elfelejtettél...

ALFRÉD Csönd!

III

Kis kávéház a második kerületben

Hierlinger Ferdinánd egymagában biliárdozik. Alfréd jön.

HIERLINGER Szervusz, Frédi! Csakhogy újra látlak. Miért vagy úgy elszontyolodva?

ALFRÉD Ideges vagyok.

HIERLINGER Az nem jó. Gyere, játssz velem, hogy kiszellőzzön a fejed... (*Ad neki egy dákót*) Ötvenig megyünk. Te kezded!

ALFRÉD Bon. (*Elrontja*) Kész.

HIERLINGER (*következik*) Igaz, hogy megint a banknál vagy?

ALFRÉD Sehol nincs hely.

HIERLINGER Cherchez la femme! A szerelem sötét verem. Hol a fejem, hol a fejem?

ALFRÉD Barátom, Ferdinánd... Nem a fejről van itt szó, hanem egész más szervről... (*Kezét a szívére teszi*) Van egy Andersen-mese arról,

hogy a haszontalan kölyök szíven lövi a jóságos öreg költőt... Ámor, barátom, Ámoristen!

HIERLINGER *(elmélyülten egy széria karambolt csinál)* Buzera kellett volna, buzera...

ALFRÉD Puha ember vagyok. Ő kihámozta belőlem az idealistát. Ezzel fogott meg. Eleinte, persze, lobogott a tűz... Aztán ahogy kihűlt, jött helyébe a részvét... Tudod, ez az a fajta nő, akivel egy igazi férfi anyáskodni kezd. Pedig néha valóságos fúria. Szavamra, rabszolgája vagyok.

HIERLINGER Az ilyesmi vérmérséklet kérdése.

ALFRÉD Gondolod?

HIERLINGER Biztos. Te következel. Tizenegy!

Alfréd játszik.

Alfréd! Tudod, mi az, ami végképp örültség volt? Ilyen időkben gyereket csinálni...

ALFRÉD Isten a tanúm, hogy sose kívántam gyereket: ő akarta... S aztán magától meglett. Én mindjárt el akartam csináltatni, de ő olyan fanatikusan ellene volt... még azt is csak erőszakkal tudtam elérni, hogy arra a kezelésre járjon – hű, micsoda majomcirkusz volt! Mennyi pénzt kidobtam a nagy semmiért! Hiába, aki peches!...

Marianne jön.

(Alfréd megpillantja, és odaszól) Ül le oda... csak lejátszom a partit.

Marianne leül egy asztalhoz, s belelapoz a divatlapokba. Csend.

HIERLINGER Ez a donnád?

ALFRÉD Yes.

Csend.

HIERLINGER Szóval ez a donna. Vicces. Az én Frédim már egy éve jár egy nővel, s én ma látom először. A bosnyákok tesznek így. Féltekenységből dugdossák a nőjüket a jó barátjuk elöl.

ALFRÉD De itt fordítva áll a helyzet. Nem én... Ő szakított el a jó barátaimtól!

HIERLINGER (*közbeszól*) Hogy is hívják?

ALFRÉD Marianne.

Csend.

Tetszik?

HIERLINGER Tulajdonképpen másmilyennek képzeltem.

ALFRÉD Milyennek?

HIERLINGER Molettebbnek.

ALFRÉD Még molettebbnek?

HIERLINGER Nem tudom, miért. Vannak az embernek ilyen elképzelései.

Csend.

ALFRÉD Pedig szép molett ám... molettebb, mint képzeled.

Csend.

HIERLINGER Rémes, rémes! Grandiózus marhaság volt szakítani azzal a bolond trafikosnővel! Most nem volna gondod semmire.

ALFRÉD Nincs értelme a múltról fecsegni. Inkább segíts, hogy fájdalom nélkül vessek véget ennek a szerencsétlen ügynek.

HIERLINGER Nem olyan egyszerű a dolog. A gazdasági bázisotok... no, gondolom, nem rózsaszírommal van kipárnázva.

ALFRÉD Tövissel, barátom, tövissel! Tövisen és csalánon fekszünk, mint az a jó öreg Jób.

Csend.

HIERLINGER Hová dugtátok a gyereket?

ALFRÉD Anyámnál van. Kint Wachauban. Végre!

HIERLINGER Ez megkönnyíti a helyzetet. Én elsősorban azon volnék, hogy a kedves Mariannkád állás után nézzen. Hogy meglegyen a függetlensége. Ha egy nőnek állása van, az előbb-utóbb megrendíti a kapcsolatot. Még a házasságot is! Mit gondolsz, miért harcol úgy az egyház az ellen, hogy a nők dolgozzanak? Mert az aláássa a családi életet. Nem bolondok azok ott a Vatikánban! Oda teszik a legjobb fejeket!

ALFRÉD Elhiszem. De Marianne nem tanult semmit. Egyetlenegy érdeklő: a ritmikus torna.

HIERLINGER Ritmikus torna – az jó!

ALFRÉD Gondolod?

HIERLINGER Biztos.

ALFRÉD Én azt hiszem, már nem is tudok hinni semmiben.

HIERLINGER A ritmikus torna végül is nem más, mint tánc... Ebből ki lehet hozni valamit. Ebben a szakmában van egy ismerősöm, egy bárónő... kitűnő nemzetközi kapcsolatok, satöbbi... Táncsoportokat szervez a legfinomabb helyekre... Ezt kéne megragadni! A bárónőt múltkor úgylis nagyon leköteleztem valamivel...

ALFRÉD Örökre hálás volnék...

HIERLINGER Barátod vagyok, nem? Tudod, mit?... Ha most mindjárt indulok, még ott találom a bárónőt a bridzspartijánál... Hát szervusz, barátom! Írd föl, amit nyertem! Föl a fejjel, hamarosan jelentkezem, s minden rendbe jön! *(El)*

Alfréd kezében a dáköval lassan közeledik Marianne-hoz, s leül melléje az asztalhoz.

MARIANNE Nyertél?

ALFRÉD Vesztettem, mert a szerelemben vagyok szerencsés. *(Mosolyog, majd hirtelen a lány nyakára bámul)* Mi az ott?

MARIANNE Ez? Amulett.

ALFRÉD Miféle amulett?

MARIANNE Szent Antal.

ALFRÉD Szent Antal... Mióta hordod?

Csend.

MARIANNE Mikor kicsi voltam, ha valamit elvesztettem, csak azt mondtam: Szent Antal, segíts – és mindjárt megtaláltam.

Csend.

ALFRÉD Jelkép ez most?...

MARIANNE Csak úgy... van...

Csend.

ALFRÉD Én nem hiszek a túlvilági életben... De persze én is hiszek valamilyen legfőbb lényben – különben mi se volnánk... Hallgass ide, te Szent Antal, valami nagyon fontosat akarok mondani.

IV

A nemzetközi kapcsolatokkal rendelkező bárónő házában

Helén, a bárónő vak testvére ül a spinét mellett a szalonban, és improvizál. Jön Hierlinger Ferdinánd Marianne-nal – egy cselédlány vezeti be őket.

HELÉN *(abbahagyja az improvizálást)* Anna! Ki az?

CSELÉDLÁNY A nagyságos Hierlinger úr meg egy kisasszony. *(El)*

HIERLINGER Kézcsókom, comtesse!

HELÉN *(feláll, s tapogatózik feléje)* Á! Jó napot, Hierlinger úr! Örvendek, hogy újra látom...

HIERLINGER Részemről a szerencse, comtesse! Itthon van a bárónő?

HELÉN Itthon van a nővérem, csak a szerelővel van dolga, mert valami oda nem valót dobtam a lefolyóba, s most minden eldugult... Kit hozott magával, Hierlinger úr?

HIERLINGER Egy fiatal hölgyet, akit rendkívül érdekel a ritmikus torna... Már avizáltam róla a bárónőt. Meg tetszik engedni, hogy bemutassam?

HELÉN *(közbeszól)* Nagyon örvendek! Nem látom, kedvesem, de rop-

pant szimpatikus keze van. Hagyja csak itt még a kezét, kisasszony. HIERLINGER Helén comtesse ugyanis fenomenálisan ért a tenyérjós-láshoz.

Csend.

MARIANNE Milyen a kezem?

HELÉN *(még mindig fogva tartja a kezét)* Nem olyan egyszerű az, kedvesem. Mi, vakok, tapintás útján orientálódunk. Nem sok van még maga mögött, annál több maga előtt...

MARIANNE Micsoda?

A bárónő, kozmetikai maszkkal arcán, észrevétlenül belép, és hallgatózik.

HELÉN Majdnem azt mondom, érzéki keze van... Egy gyermeke is van, igaz?

MARIANNE Igaz.

HIERLINGER Csodás, csodás.

HELÉN Fiú vagy lány?

MARIANNE Fiú.

Csend.

HELÉN Aha, sok öröme lesz még ebből a fiúból... Nem akárki lesz a gyerek...

MARIANNE *(mosolyog)* Csakugyan?

BÁRÓNŐ Helén! Mi ez a hülyeség megint? Mi vagy te, cigányasszony?! Inkább vigyáznál, hogy a klozett el ne duguljon! Úristen, micsoda disznóság van odakint! Te meg a tenyérjós! Szép kis paradoxon! *(Leveszi a maszkot)*

HELÉN Nekem megérzéseim vannak.

BÁRÓNŐ Inkább a klozettben lettek volna megérzéseid! Öt schillingembe került megint ez a disznóság! Én élek tebelőled, vagy te élsz énbőlőlem?!

Csend.

No, kedves Hierlinger, hát ez volna az a kisasszony, akiről tegnap beszéltünk telefonon?

HIERLINGER Ez volna. (*Halkan*) Nagyon kérem: kedvességért kedvességet...

BÁRÓNŐ (*pajzánul megfenyegeti mutatóujjával*) Egy kis zsarolás?

HIERLINGER Ez a mutatóujj, ez sehogy se tetszik nekem...

BÁRÓNŐ Grál lovag! (*Otthagyja a férfit, s Marianne-hoz megy, körüljárja, minden oldalról megnézi*) Hm. Nos, kisasszony, önt nagyon érdekli a ritmikus torna, ugyebár?

MARIANNE Úgy van.

BÁRÓNŐ És szeretné ezt a hajlamát praktikusán kamatoztatni?

MARIANNE Szeretném.

BÁRÓNŐ Tud énekelni?

MARIANNE Énekelni?

BÁRÓNŐ Én abból indulok ki, hogy mindenki tud mindent. Csak akarni kell! Az én tánccsoportjaim nemzetközi attrakciók, elsőrendű szórakozóhelyek számára. Tehát nem tud énekelni?

MARIANNE Sajnos, nem...

BÁRÓNŐ Hát nem tanultak az iskolában énekelni?

MARIANNE De igen...

BÁRÓNŐ No látja! Csak a hangját szeretném hallani! No, valami bécsi dalt – hisz bécsi lány, nem? Valami bécsi dolgot...

MARIANNE Talán a Wachau-dalt?

BÁRÓNŐ Jó lesz! Halljuk! A Wachau-dalt!

MARIANNE (*énekel, Helén kíséri a spinéten*)

Egy vándor a vízparton ment-mendegélt,
És cstére éppen egy kunyhóhoz ért.
Egy lány feje villant az ablakon át,
Oly szép, hogy a vándor olyat sose lát...
Az orcája rózsa, a fürtje arany,
És csillogó-villogó kék szeme van...
Felejtetni nem lehet azt a leányt –
Zeng, zeng a legény dala éveken át:

Hol a kék Duna van,
 Ott künn Wachauban,
 Egy házikó áll egyedül,
 S egy szép lány az ablakban ül.
 Az ajka, mint a vér,
 És süt, ha számhoz ér...
 A két szeme kék nefelejcs...
 Ó, szép leány, el ne felejts!

V

*Odakint Wachauban**Itt is ugyanúgy süt a nap, mint régen – csak éppen babakocsi áll a ház előtt.*

ANYA (*Alfrédhoz*) Nagyon hasonlít hozzád a kis Leopold... és nem is sír sokat. Te is ilyen csöndes gyerek voltál.

ALFRÉD Örülök, hogy nem Bécsben van. Mégiscsak jobban fejlődik idekint, mint nálunk abban a bérkaszárnyában.

ANYA Marianne már fellép?

ALFRÉD Még nem. Csak szombattól.

Csend.

ANYA (*gondterhelten*) Valamikor azt mondtad, ha gyereked lesz, megházasodsz. Állod ezt még?

ALFRÉD Valamikor azt mondtad, jó partit csinálhatnék.

Csend.

ANYA Persze, nem főnyeremény ez az ügy.

ALFRÉD Beszélhetnék a drága nagymamával?

ANYA Mindjárt szólok neki... Úgyis le kell mennem a pincébe. (*Be a házba*)

Alfréd egyedül. A kocsi fölé hajol, s nézi a gyermeket.

NAGYANYA (*jön ki a házból*) Parancsol az úrfi?

ALFRÉD Meg tetszett gondolni?

NAGYANYA Nincs pénzem. Amíg azzal a perszónával élsz együtt, nincs pénzem! Tessék, ebhiten él azzal a lánnyal, mint a cigányok, zabigye-
reket csinál a más számlájára, és még van képe az édes nagyanyjától
pénzt kérni! Egy krajcárt se! Egy krajcárt se!

ALFRÉD Ez az utolsó szava?

NAGYANYA Ebhiten él! Ebhiten!

ALFRÉD Vén boszorkány!

Csend.

NAGYANYA Mit mondtál?

Alfréd hallgat.

Mered még egyszer mondani?

ALFRÉD Miért ne?

NAGYANYA Hát csak mondd!

ALFRÉD Boszorkány. Vén boszorkány.

Nagyanya lassan közeledik hozzá, majd a karjába csíp.

(*Alfréd mosolyog*) Mi tetszik?

NAGYANYA (*csípi*) Várj csak. Megérted még ezt! Itt, meg itt, meg itt.

ALFRÉD (*lerázza magáról, mert most már csakugyan megérzi*) Ember
bánthat csak engem, varangyos béka nem!

NAGYANYA (*dühében sít*) Add vissza a pénzem, te pizok! A pénzem,
te tolvaj, te rabló!

Alfréd nevet.

(*A nagyanya rikácsol*) Ne röhögj! (*Botjával megüti*)

ALFRÉD Au!

Csend.

NAGYANYA (*megbékülve*) Megérezted? Ezt megérezted?
ALFRÉD Te boszorkány! Vén boszorkány.

A nagyanya diadalmasan emeli föl botját.

Csak ezt merd még egyszer!

NAGYANYA Sose félts! Ostoba kölyök! Elbánok én veled, elbánok én akárkivel még... Ej, ej, már megint lóg rajtad egy gomb, pedig hogy rád varrta magát az a trampli...

ALFRÉD (*közbeszól*) Tramplinak nem trampli!

Csend.

NAGYANYA A szája is nagy.

ALFRÉD Ízlés dolga.

NAGYANYA Várj csak, most fölvarrom a gombodat. (*Varrni kezdi ruháján a gombot*) Minek neked asszony? Így, mint az öreganyád, úgyse varrja föl a gombodat senki – nem is érdemled meg... Még ilyet, hogy gyereket csinál azzal a rongyossal, gyereket!

ALFRÉD Előfordul az ilyesmi.

NAGYANYA Micsoda könnyelműség, micsoda könnyelműség!

ALFRÉD Tudod, hogy minden ördögöt megpróbáltam, de hát nem ment.

Csend.

NAGYANYA Szegény ördög vagy te, Alfréd...

ALFRÉD Miért?

NAGYANYA Hogy mindig ilyen nőknek a keze közé kerülsz...

Csend.

Te, Alfréd! Ha ettől a Mariannkától megszabadulsz, segítenék én rajtad... valamicskével...

Csend.

ALFRÉD Hogy értsem ezt?
NAGYANYA Hát nem érted?

Csend.

ALFRÉD Mennyi volna az?
NAGYANYA Fiatal vagy, szép vagy...
ALFRÉD *(a babakocsira mutat)* Hát az?
NAGYANYA Arra most ne gondolj. Csak utazz el innen...

Csend.

ALFRÉD Hova?
NAGYANYA Franciaországba. Ott most a legjobb, olvastam az újságokban. Ha én fiatal volnék, biz én már holnap indulnék Franciaországba...

VI

Ismét csak a csendes utca a nyolcadik kerületben

Késő délután van, s a diáklány a második emeleten Johann Strauss „Tavaszi hangok” című keringőjét nyúzza. Oszkár áll a mészárszék ajtajában, s bicskájával manikűrözi magát.

KAPITÁNY *(balról jön, s köszön Oszkárnak. Oszkár meghajol)* Hadd mondok meg: az a tegnapi véres hurka – le a kalappal! Főrszt klassz!
OSZKÁR Jó volt, mi?

KAPITÁNY Valóságos költemény. *(Megy a trafik felé)*

Valéria megjelenik a trafikja ajtajában. A kapitány köszön. Valéria visszaköszön.

Szabad a nyerceményjegyzéket?

Valéria odanyújtja neki az állványról.

Kezét csókolom. (*Elmélyed a nyereményjegyzék tanulmányozásában. A keringő elhallgat*)

A Tündérkirály kíséri ki a nagyságos asszonyt a babaklinikáról.

NAGYSÁGOS ASSZONY Tavaly már vettem itt ólomkatonákat. Egy kedves kisasszony szolgált ki roppant udvariasan.

TÜNDÉRKIRÁLY (*zordan*) Lehetséges.

NAGYSÁGOS ASSZONY Talán a kedves leánya volt?

TÜNDÉRKIRÁLY Nincs leányom! Nem is volt soha!

NAGYSÁGOS ASSZONY Kár. Szóval nem akarja elintézni nekem ezt az utánrendelést?

TÜNDÉRKIRÁLY Mondtam már, kérem, odabent, hogy ezek az utánrendelések mennyi irkafirkával járnak... Egy doboz ólomkatona miatt! ...Tessék az aranyos kisfiúnak valami más hasonlót venni. Talán egy szép trombitát.

NAGYSÁGOS ASSZONY Nem, nem. Agyő! (*Otthagyja dühösen a Tündérkirályt*)

TÜNDÉRKIRÁLY Csókolom a kezét!... Fulladj meg! (*Visszavonul a babaklinikára*)

VALÉRIA (*maliciózusan*) Nos, kapitány úr? Nyertünk? Nyertünk?

Erich jön ki a trafikból, s gyorsan el akar tűnni.

Állj! Mi van nálad?

ERICH Öt Memphis.

VALÉRIA Már megint? Füstöl, mint egy felnőtt!

A kapitány és Oszkár hallgatózik.

ERICH (*fojtott hangon*) Ha nem dohányzom, nem tudok dolgozni. Ha nem dolgozom, sosem leszek segédfogalmazó – s ha nem leszek az, sosem tudom megfizetni az adósságomat.

VALÉRIA Miféle adósságot?

ERICH Tudod te jól, miről beszélek. Én korrekt vagyok, madame.

VALÉRIA Korrekt? Megint fájdalmat akarsz okozni?

ERICH Fájdalmat? Ez becsületbeli ügy! Megfizetem az adósságomat az utolsó krajcárig, ha száz évig fizetem is! Mi vigyázunk a jó hírünkre. Becsületbeli ügy! Most mennem kell az egyetemre. *(El)*

VALÉRIA *(utánabámul)* Becsületbeli ügy. Vadállat...

A kapitány és Oszkár magában vigyorg.

KAPITÁNY *(most gonoszul revánsot vesz)* És hogy van máskülönben, kedves Valéria asszony?

ERICH *(hirtelen ismét felbukkan, s a kapitány elé áll)* Vigyorgott az elébb, uram?

VALÉRIA *(aggódva)* Ismerik egymást az urak?

KAPITÁNY Látásból.

ERICH Maga osztrák? Fess, de gyáva!

VALÉRIA Erich!

KAPITÁNY Mit beszél ez?

ERICH Igenis azt mondom, hogy az osztrákok anyámasszony katonái voltak a háborúban, s ha mi, poroszok, ott nem lettünk volna...

KAPITÁNY *(közbeszól)* Akkor nem is lett volna háború!

ERICH Szarajevó? És Bosznia-Hercegovina?

KAPITÁNY Mit tud maga a világháborúról? Zöldfülű! Amit az iskolában tanult, semmi egyebet!

ERICH Az is többet ér, mint vén zsidóasszonyokkal bridzselni!

VALÉRIA Erich!

KAPITÁNY Az még mindig jobb, mint vén trafikosnék kitarítottjának lenni.

VALÉRIA De uram!

KAPITÁNY Pardon! Lapsus linguae... *(Kezet csókol Valériának)* Sajnálom, nagyon sajnálom. De ez a zöldfülű soha életében a maga erejéből még öt krajcárt se keresett meg!

ERICH Uram!

VALÉRIA Csak párbajt ne, az isten szerelmére!

ERICH Márpedig ön párbajképes.

KAPITÁNY Vigyük az ügyet becsületbíróság elé?

VALÉRIA Jézusmária!

ERICH Sértést nem tűrök!

KAPITÁNY Én türök. Mert maga engem nem sérthet meg.

VALÉRIA Az isten szerelmére!... Micsoda botrány... (*Szipogva, könnyezve vonul vissza a trafikba*)

KAPITÁNY Egy porosznak ne járjon a szája. Hol voltak az ő Hohenzollernjeik, amikor a mi Habsburgjaink már német-római császárok voltak? Az őserdőben!

ERICH Elég! (*El*)

KAPITÁNY (*utánakiált*) Tessék tíz krajcár: hogy levágassa a bóbitáját! Kakadu! (*Megfordul, s könnyedén balra akar távozni, de még egyszer megáll a mézsárszék előtt, s Oszkárhoz fordul*) Mit is akartam mondani... Ma leszúrja azt a süldőt?

OSZKÁR Le, kérem.

KAPITÁNY Tegyen el nekem egy szép darabot vesepecsenyénck.

OSZKÁR Szívesen, kapitány úr.

KAPITÁNY Hálás köszönet! (*Balra el*)

A diáklány a második emeleten ismét rákezd a keringőt: „A hullámok hátán.”

Alfréd lassan jön balról. Oszkár már be akart menni a mézsárszékbe, de most megpillantja Alfrédot, s az is őt. Alfréd megáll a babaklinika előtt, emlékezőn... majd a trafik nyitott ajtaja előtt áll meg, s benéz. Csend. Köszön. Aztán szünet. Valéria megjelenik lassan az ajtóban – s a keringőzene ismét hirtelen, taktus közepén elhallgat. Csend.

ALFRÉD Kaphatnék öt Memphist?

VALÉRIA Nem.

Csend.

ALFRÉD Hát trafik ez itt... vagy...?

VALÉRIA Nem.

Csend.

ALFRÉD Csak úgy erre jártam, egész véletlenül...

VALÉRIA Ó!

ALFRÉD Igen.

Csend.

VALÉRIA S hogy van a kedves báró úr?

ALFRÉD So... so lala!

VALÉRIA S a kedves menyasszonya?

ALFRÉD Hasonlóképpen.

VALÉRIA Ó!

Csend.

ALFRÉD Bezzeg te virulsz! Hm?

VALÉRIA Megvan, ami kell.

ALFRÉD Minden?

VALÉRIA Minden. Jogász.

ALFRÉD Majd ügyvéd lesz belőle.

VALÉRIA Tessék?

ALFRÉD Gratulálok.

Csend.

VALÉRIA Hova dugtad szegény Marianne-t?

ALFRÉD Nem tarthatom mindig rajta a szemem.

Csend.

VALÉRIA Grandiózus csirkefogó vagy. Ezt még az esküdt ellenséged is kénytelen elismerni.

ALFRÉD Valéria, „aki közületek bűn nélkül való, az vesse rám az első követ”.

VALÉRIA Beteg vagy?

ALFRÉD Nem. Csak fáradt. Meghajszolt. Nem vagyok már gyerekember.

VALÉRIA Mióta?

ALFRÉD Még ma este Franciaországba utazom. Nancyba. Azt remélem, hogy ott valami nekem való foglalkozást találok... A szállítmányozásban. Itthon nem tudom tartani a nivót.

VALÉRIA Hát a lovacsák?

ALFRÉD Tudom is én! Tökém sincs hozzá...

Csend.

VALÉRIA Majd ha ráérek, megsajnálak.

ALFRÉD Szeretnéd, ha rossz sorom volna?

VALÉRIA Talán jó sorod van?

ALFRÉD Szeretnéd, ha az volna?

Csend.

Csak úgy erre jártam – véletlenül... Csak mert rám jött a melankólia... a régi helyek... a régi emlékek... *(El)*

„A hullámok hátán” ismét felhangzik a zongorán.

VALÉRIA *(megpillantja Oszkárt)* Oszkár úr! Találja el, kivel beszéltem az előbb!

OSZKÁR Láttam.

VALÉRIA Láttá? Nem jól megy neki.

OSZKÁR Hallottam mindent.

Szünet.

VALÉRIA Még büszke, mint egy spanyol grand.

OSZKÁR Aki fenn hordja az orrát, hasra esik. Szegény Marianne...

VALÉRIA Maga még képes, és el is veszi most ezt a Marianne-t, most újra szabad...

OSZKÁR Hiszen ha nem volna a gyerekek...

VALÉRIA Ha velem ezt tették volna...

OSZKÁR Még mindig szeretem... Hátha meghal a gyerekek...

VALÉRIA De Oszkár úr!

OSZKÁR Ki tudja? Az Isten malmai lassan őrölnek, de biztosan. Gondom lesz Marianne-ra. Nem félek a szenvedéstől. Megpróbálja az Isten azt, akit szeret... Megveri, bünteti... Parázson pörköli, ólommal forrázza...

VALÉRIA *(fölkialt)* Hagyja abba, nagyon kérem!

Oszkár mosolyog.

HAVLITSCHÉK *(kilép a mészárszékből)* Mi lesz hát? Leszúrjam a süldőt?
OSZKÁR Nem kell, Havlitschek. Most már magam szúrom le azt a disznót.

Megszólalnak a harangok.

VII

A Szent István székesegyházban

Szent Antal oltára előtt Marianne gyónik. A harangok elhallgattak, s nagy csönd van az egész világon.

GYÓNTATÓ ATYA Rekapituláljuk vétkeidet: kegyetlen fájdalmat okoztál szegény öreg atyádnak, aki mindenekfölött szeret, aki csak javadat akarta... gondokba és aggodalmakba döntötted őt... engedetlen és háládatlan voltál... elhagytad derék vőlegényedet, s egy züllött férfiúhoz csatlakoztál, testi vágyaidtól hajtva... Csönd! Ismerjük már ezt! S már vagy egy éve azzal a nyomorult emberrel a házasság szentsége nélkül élsz, és a halálos vétek szörnyű állapotában fogantad és szülted meg gyermekedet. Mikor?

MARIANNE Nyolc hete.

GYÓNTATÓ ATYA S a szégyen és a bűn magzatát még csak meg sem kereszteltetted. Ítéld meg magad: jóra fordulhat-e még mindez? Soha! S ez nem minden! Nem riadtál vissza attól sem, hogy anyai testedben akard meggyilkolni...

MARIANNE Nem! Ő akarta, nem én. Csak az ő kedvéért vállaltam azt a kezelést!

GYÓNTATÓ ATYA Az ő kedvéért?

MARIANNE Ő nem akart gyereket, merthogy olyan nehéz időket élünk, csupa előre látásból... de én... nem, még most is égeti a lelkem, valahányszor rám néz az a gyerek, hogy akkor el akartam...

Csend.

GYÓNTATÓ ATYA Nálatok van a gyermek?

MARIANNE Nem.

GYÓNTATÓ ATYA Hanem?

MARIANNE Rokonoknál. Kint Wachauban.

GYÓNTATÓ ATYA Istenfélő emberek?

MARIANNE Bizonyosan.

Csend.

GYÓNTATÓ ATYA Szánod-bánod tehát, hogy meg akartad ölni?

MARIANNE Szánom és bánom.

GYÓNTATÓ ATYA S azt is, hogy azzal az embertelen férfúval vadházaságban együtt élsz?

Csend.

MARIANNE Úgy éreztem, megtalálom azt az embert, aki teljesen és tökéletesen betölt...

GYÓNTATÓ ATYA Szánod és bánod immár?

Csend.

MARIANNE Igen.

GYÓNTATÓ ATYA S hogy gyermekedet halálos vétekben fogtad és megszülted – megbántad-é?

Csend.

MARIANNE Nem. Hiszen azt nem lehet...

GYÓNTATÓ ATYA Mit mondasz?

MARIANNE Hiszen az én gyermekem...

GYÓNTATÓ ATYA Csakhogy te...

MARIANNE *(félbeszakítja)* Nem, azt nem teszem... Nem, az iszonyú volna, ha ezt megbánnám... Nem, boldog vagyok, hogy megszülettem, nagyon boldog...

GYÓNTATÓ ATYA Ha nem tudod megbánni vétkeidet, mit akarsz Uradtól, Istenedtől?

MARIANNE Azt gondoltam, hogy az Úristen talán megmondja, hogy...

GYÓNTATÓ ATYA Tehát csak akkor fordulsz Őhöz, ha bajban vagy?

MARIANNE De hiszen, ha jól megy sorom, akkor Ő úgyis velem van... de nem, az lehetetlen, hogy Ő azt kívánja tőlem, hogy megbánjam a... Ellene volna a természetnek...

GYÓNTATÓ ATYA Akkor menj! Először légy tisztában önmagaddal, azután járulj csak Urad, Istened elé. *(Keresztet vet rá)*

MARIANNE Akkor hát... bocsásson meg. *(Feláll a gyóntatószékből, mely most sötétbe borul)*

Egy litánia zsolozsmázása hallatszik. Az előimádkozó hangja kiválik lassan a gyülekezet morajából. Marianne hallgatózik. A litánia a miatyánkkal ér véget. Marianne némán mozgatja ajkait. Csend.

Ámen. *(Csend)* Ha van Isten az égben... mit akarsz velem, jóságos Isten?... Jóságos Istenem, én a nyolcadik kerületben születtem, elvégeztem a polgári iskolát, nem vagyok rosszlány... hallasz engem?... mit akarsz velem, jóságos Istenem?...

Csend.

HARMADIK RÉSZ

I

Kiskocsmában

Sramlizene és virágerdő. Elázott társaság emelkedett hangulatban – közöttük a Tündérmagány, Valéria és Erich. Mind énekelnek.

MIND

Hol a kék Duna van,
Ott künn Wachauban,
Egy házikó áll egyedül,
S egy szép lány az ablakban ül.
Az ajka, mint a vér,
És süt, ha számhoz ér,
A két szeme kék nefelejcs –
Ó, szép leány, el ne felejts!

Lesz mindig jó bor itt,
Habár a sír borít.
S lesz mindig szép leány,
Mi nem leszünk csupán...

Egy pillanatra halálos csönd lesz úrrá az egész kocsmán, majd háromszoros erővel tör fel ismét az ének.

Nosza, rajta hát szüretre!
Hej, reggelig áll a bál,
A serleg körbejár,
És szól a jókli egyre,
Míg föl nem kél a nap...
Hej, nem megyek innen, míg a cipellőm
Ronggyá nem szakad!

Ováció, taps. Táncra kerekednek az asztalok közt a Radetzky-induló hangjaira. Mindenki mámoros.

TÜNDÉRKIRÁLY Bravó! Bravisszimó! Most megint a régi vagyok! Da capo, da capo! *(Megfogja egy arra táncoló lány mellét)*

GAVALLÉR Hagyod azt a didit!

LÁNY Az az én didim!

TÜNDÉRKIRÁLY Didi ide, didi oda, minden embernek megvan a maga gondja-baja – de én máma el akarok felejteni mindent! Bánom is én a világot!

ERICH Figyelem! Emberek! A híres-neves bécsi Heurigerrel poharamban teljes erővel azt kiáltom: Heil! *(Kilocsolja borát)*

VALÉRIA Ne olyan hevesen, fiatal barátom! Szavamra, egészen lelocsolt...

ERICH Előfordul az! Katonadolog!

TÜNDÉRKIRÁLY Lelocsolt? Szegénykém...

VALÉRIA De még hogy! Bőrig áztam!

TÜNDÉRKIRÁLY Kár azért a jó bőrért!

VALÉRIA Fejedbe szállt a bor?

ERICH Vigyázz! *(Összeüti sarkát, és némán áll)*

TÜNDÉRKIRÁLY Mi lelte ezt?

VALÉRIA Én már megszoktam: ha berúg, önmagának vezényel.

TÜNDÉRKIRÁLY Meddig tud így állni! Stramm fiú! Stramm! Ez igen! Felvittad még nekünk! *(Az asztal alá esik)*

VALÉRIA Jézusmária!

TÜNDÉRKIRÁLY Eltört a szék... Új széket, főúr! Hé, új széket! *(Együtt dalol a zenekarral)*

Jaj, szegény fejem csak egy csókot lopott –
S a legyező máris, jaj, pofon csapott!...

Szalámiárus jön, s óriási porció szalámit hoz.

VALÉRIA Szalámi, Erich, szalámi!

ERICH Szakasz, indulj! *(A tálba nyúl, és farkasétvággal zabál)*

TÜNDÉRKIRÁLY Ez hogy zabál!

VALÉRIA Jó étvágyat!

TÜNDÉRKIRÁLY Ne zabálj úgy!

VALÉRIA Nem ő fizeti!

TÜNDÉRKIRÁLY Nótázni se tud!

Szünet.

VALÉRIA (*Erichhez*) Miért nem énekelsz, he?

ERICH (*tele szájjal*) Krónikus gégehurutom van.

VALÉRIA Mert annyit dohányzol.

ERICH (*üvöltve*) Már megint kezdod?!

KAPITÁNY (*fején papírcsákóval felbukkan, emelkedett hangulatban*) Csókolom a kezét, szépasszony! Ez aztán kedves véletlen! Van szerencsém, Tündérkirály!

TÜNDÉRKIRÁLY Proszit, kapitány uram! Proszit, méltóságos, drága kapitány uram! (*Kiüssza poharát, s hirtelen búskomorságba esik*)

VALÉRIA Adhatok a szalámimból, kapitány úr?

Erich szájában megáll a falat, s gyűlölettel nézi a kapitányt.

KAPITÁNY Csókdosom az aranyos kezét! Nagyon köszönöm, de nem bírok már többet enni... (*Két vastag szeletet töm a szájába*) Ma már kétszer vacsoráztam... mert vendégem van... Ott hátul ül a társaságban... A Szibériában eltűnt szegény bátyám iskolatársa... Amerikai!...

VALÉRIA Á, szóval mister!

KAPITÁNY De született bécsi! Húsz évig élt kint, most van először itthon, Európában. Láta volna délelőtt, amint áthajtottunk a Hofburgon – csupa könny lett a szeme. Igazi szelfmédmen.

VALÉRIA Ej, maga kis hamis!

KAPITÁNY Az ám! Bejárjuk újra Bécset... Két napja nem tudunk kijózanodni!

VALÉRIA Lassú víz partot mos.

KAPITÁNY De nemcsak Amerikában!

ERICH (*élesen*) Ne mondd!

Szünet.

VALÉRIA (*Erichhez közeledve*) Kuss, vagy lekenek egyet... Ha már az én szalámimat zabálod, akkor lehetne benned egy kis finomság...

ERICH Ez a megjegyzés méltó nagyság kicsinyességéhez!

VALÉRIA Elég!

ERICH Vigyázz! Szakasz...

VALÉRIA Állj!

ERICH Szakasz... indulj! (*El*)

VALÉRIA (*utánakiált*) Hozzám! Hozzám!

Halálos csend.

KAPITÁNY Ki ez tulajdonképpen?

VALÉRIA (*alig hallhatóan*) Egy egész szakasz... de kiadom az útját... Látom már, újra jön... (*A Tündérkirály felé mutat*) Neki valami rokona...

Újra megszólal a zene.

KAPITÁNY Apropos, rokon... mondja, kedves Valéria asszony, mit gondolsz, rendben van az, ahogy őfelsége a Tündérkirály Marianne kisasszonnyal bánik?... Én ezt nem értem... Ha én nagypapa volnék... de mindettől eltekintve... botlani mindenki botlik... De valósággal kitenni valakit a züllésnek...

VALÉRIA Tud valamit, kapitány úr?

KAPITÁNY Volt nekem egy ezredesném... no, nemcsak az enyém volt, az egész ezredé... Mit beszélek? Szóval, az ezredes felesége volt... hát annak az ezredesnek volt egy zabigyereke egy kóristalánytól... És kérem, az ezredesné a gyereket odavette magához, mintha édes magzata volna, kérem, merthogy ő meddő volt... azért mondom, ahogy őfelsége a Tündérkirály viselkedik... ez sok!

VALÉRIA Nem értem, kapitány úr, mi köze ennek az ezredesnének Marianne-hoz?

KAPITÁNY Nem értjük mi egymást, kedves asszonyom! De már önmagunkat sem értjük néha...

VALÉRIA De hát hol bujkál ez a Marianne?

KAPITÁNY (*titokzatosan mosolyog*) Az majd hivatalosan közzétetik... a kellő pillanatban.

MISTER (*berúgva jön*) Drága barátom... mit látok? Ismerősök? Jó barátok? Mutass be, kérlek... Drága barátom. (*Átöleli a kapitányt*)

TÜNDÉRKIRÁLY (*most ocsúdik*) Ki ez?

KAPITÁNY Az én drága misterem, Amerikából!

MISTER Amerika! New York! Chicago! Sing-Sing!... De itt, itt bent még mindig a hűséges, tiszta régi bécsi szív dobog, az örök Bécs... a Wachau... a kék Duna, a régi várak... (*Zümmög a zenére*) Hej, kék Duna, kék Duna, hej...

Mind együtt zümmögik a dalt, s ültükben ringatóznak.

Hölgyeim és uraim! Sok minden megváltozott körülöttünk. Fergetegek, forgószelek, földrengések, tornádók söpörtek végig a világon!... Nekem mindent alulról kellett újrakezdenem!... De csak itt vagyok itthon! Ez az én hazám! Itt akarok meghalni! Ó, te jóságos, maria-zelli Úristen! (*Énekel*)

Hej, bécsi volt anyám,
Csak Bécs az én hazám!
Alighogy megszülettem,
Szép Bécset már szerettem –
Az ám, az ám, az ám!

Mind énekelnek.

Az ám, az ám, az ám!
Csak Bécs az én hazám!
Ó, boldog én csak itt vagyok,
Hol a bécsi Burg, a bécsi Burg, a bécsi
Burg ragyog!

Éljen a mi Bécsünk! A mi szép hazánk! S a sok szép bécsi asszony!
S a bécsi szív! Éljenek a bécsiek... mind, mind, mind!
MIND Éljen! Éljen! Éljen (*Általános vedelés*)

TÜNDÉRKIRÁLY (*Valériához*) A sok szép bécsi nő... és te, te nagy-szerű asszony... téged kellett volna elvennem, téged! Te másmilyen lányt szültél volna, mint Irén!

VALÉRIA Már megint Irén!... Hagyd őt! Ki nem állhattam!

MISTER Ki az az Irén?

TÜNDÉRKIRÁLY Irén volt a feleségem.

MISTER Ó, pardon!

TÜNDÉRKIRÁLY Ó, kérem... Miért kíméljem én az Irént? Csak mert meghalt? Elfuserálta az életemet!

VALÉRIA Démoni ember!

TÜNDÉRKIRÁLY (*énekel*)

Jó oldalbordám itthagyt,
Magam vagyok,
Szívem sajog...
Nem hinné senki sem,
Hogy fáj az én szívem,
De hulló könnyem hirdeti,
Hogy nem vót párja őneki,
S nem is lehet sosem...

MISTER (*felugrik*) Halló! Halló! Halló! Ha nem tévedek, nyakunkon az eső! De csak azért se futamodunk meg! Mulatni akarunk, és mulatni fogunk, ha suszterinasok potyognak az égből, akkor is! Csak azért is! (*Mutatóujját az égre emeli*) Esőisten, mennyei Atyám, hallod?! Mindenki az én vendégem! Mindenki! Mindenki!

MIND Bravó, bravó!

MISTER Akkor hát előre! Utánam!

VALÉRIA Hová?

MISTER Akárhová! Ahol tető van! Ahol nem a szabad ég alatt ülünk...
A Moulin-Bleu-be!

Nagy taps.

KAPITÁNY Megálljunk! Ne a Moulin-Bleu-be, kedves barátaim! Inkább a Maximba!

Egy pillanatra halotti csend lesz.

TÜNDÉRKIRÁLY Miért a Maximba?

KAPITÁNY Mert ott várnak ám a csodálatos meglepetések.

TÜNDÉRKIRÁLY Milyen meglepetések?

KAPITÁNY Pikánsak, roppant pikánsak!

Csend.

TÜNDÉRKIRÁLY Hát gyerünk a Maximba!

MIND A Maximba! (*Esernyőt nyitva, énekelve menetelnek*)

Vindobona, drága kincs,
Szépségednek párja nincs,
Csak érted ég e szív,
Száz emlék visszahív...
Akárhová megyünk,
Csak Bécsen jár eszünk,
Ó, Bécs, az élet gyöngye vagy,
Mögötted minden elmarad!
Itt Mizzi és Johann
Keringél boldogan,
S keringve, ringva kábul,
Mert nincs itt senki fábul!
Ma senki se kér csokoládét,
Ma bort iszik itten a várnép!
A Maxim vár ma, hej!
Ma rosszalkodni kell!

Hej, még egy flaska jó bort,
Hollodero!
Nem árt meg semmi hóbort,
Hollodero!
Hej, körbe megy itt a pohár, hej,
Hollodero!
Aki szomjazik, az repetál, hej,
Repetál, repetál, repetál!...

Gong. A szín átváltozik a Maxim mulatóvá. Bárpult és szeparé. A háttérben kis kabarészínpad, széles rivaldával. Mind összecsukják esernyőjüket, s nagy hangulatban asztalhoz ülnek.

KONFERANSZIÉ *(a függöny elé lép)* Mélyen tisztelt publikum! Bájos hölgyeim és még bájosabb uraim!

VALÉRIA Ohó!

Nevetés.

KONFERANSZIÉ Szívből üdvözlöm önöket az igazgatóság nevében! Már Johann Wolfgang Goethe, a költőfejedelem is megmondta mesetermívében, a mi halhatatlan „Faust”-unkban: „Mit őseink hagytak reánk, akkor miénk csupán, ha megszerezzük!” Ebben a szellemben, mélyen tisztelt publikum: attrakció és tradíció – ez a mi specialitásunk! És most, hölgyeim és uraim, lépjenek be velünk együtt az emlékek mennyországába!

Felhangzik Strauss „Bécsi vér” című keringője, a függöny fellebben, s néhány leány régi bécsi viseletben keringőzik – majd ismét legördül a függöny, tomboló lelkesedés a nézőtéren, a zenekar a „Hoch- und Deutschmeisterschritt”-ot játssza.

TÜNDÉRKIRÁLY *(a kapitányhoz)* De hogy mondhat ilyet, kapitány úr? Általánosan elismert tény, hogy az emberiség és az állatvilág igenis rokonságban áll!

KAPITÁNY Felfogás dolga.

TÜNDÉRKIRÁLY Ön még hisz az Ádám és Éva mesében?

KAPITÁNY Ki tudja?

MISTER *(Valériához)* Te vadmacska!

TÜNDÉRKIRÁLY Vadmacska! Sőt, leopárd!

VALÉRIA Prosit, Tündérkirály!

TÜNDÉRKIRÁLY A kapitány úr valóságos mesebeli sárkány. Tebenned meg egy kenguru vészett el! A mister kiköpött japán majompincsi.

MISTER *(nem nevet)* Nagyon jó vicc, nagyon jó!

TÜNDÉRKIRÁLY Hát én?!

VALÉRIA Szarvas! Vén szarvas! Prosit, vén szarvas!

Bömbölő hahota. Megszólal az asztali telefon. Csend.

TÜNDÉRKIRÁLY *(a telefonba)* Halló, igen!... Tessék? Ki beszél? Mausi? Mausit nem ismerek... Hogy?... Vagy úgy? Igen, igen, persze, a bácsikád... Hogy mi legyen? Jaj, te kis malac, te édes!... Hol? A bárnál? Zöld ruhában?... Hogy? Hogy még szűz vagy? S ezt a bácsikádnak akarod beadni? Majd kontrollálom!... Puszi, puszi!

(Leteszi a kagylót, s felhajt egy pohár pezsgőt, amit a mister rendelt)

VALÉRIA Ne igyál annyit, Leopold!

TÜNDÉRKIRÁLY Tehetsz nekem egy szívességet... *(Föhláll)* Nekünk, öregeknek, már csak egy örömünk van: az ital! Hol a bár?

VALÉRIA Mifélc bár?

TÜNDÉRKIRÁLY Hol az a bár, a szakramentumát!

KAPITÁNY Majd odavezetem!

TÜNDÉRKIRÁLY Odatalálok én magam is... csak ne tartsa a gyertyát! No, vezessen hát!

A kapitány a bárhoz vezeti, ahol két lány ül. A zöldruhás melegen fogadja a Tündérkirályt, s a kapitány is a bárpulthoz ül.

MISTER *(Valériához)* Ki ez az úr?

VALÉRIA Tündérkirály.

MISTER Ó!

VALÉRIA Az ám! Különben roppant finom ember, szerény, rendes, régimódi polgár... Ez a fajta már kihalóban van...

MISTER Sajnos!

VALÉRIA Kár, hogy ma fölöntött a garatra.

MISTER Jaj, hogy tudja ezt mondani! Micsoda charme! Nálunk, Amerikában, minden olyan brutális.

VALÉRIA Mennyi a súlya, mister?

MISTER Kétszáztizennyolc font.

VALÉRIA Ūristen!

MISTER Beszélhetek őszintén?

VALÉRIA Nagyon kérem.

MISTER Nekem komplexusaim vannak.

VALÉRIA Hogyhogy?

MISTER Bennem valami meghalt. Én már csak a prostituáltakkal boldogulok... A sok csalódástól van, tetszik tudni, amit átéltem...

VALÉRIA De ilyet! Ilyen finom lélek ebben a hatalmas testben...

MISTER A Szaturnusz jegyében születtem.

VALÉRIA Istenem, a csillagzatok! Mit tehet az ember a csillagzata ellen?!

Gong.

KONFERANSZIÉ *(a függöny elé lép)* Mélyen tisztelt publikum! Van szerencsém bejelenteni legújabb attrakciónkat! Mit szaporítsam a szót? Ítéljenek önök! Következik tehát a legkiválóbb művészek tervei szerint készült, legmagasabb művészi színvonalú, legszenzációsabb, élő akt-plasztika. Első szám: Dunai hableányok! Szabad kérnem, karmester úr?...

A zenekar a Kék Duna-keringőt játssza, a nézőtér teljes sötétségbe borul. Majd föllebben a függöny, s három félmeztelen leányt látunk, akiknek lába szára halfarokban végződik. Az egyik lantot tart kezében, s együtt festői csoportot alkotnak a fekete függöny előtt, zöld fényben. A bárpult mellől a Tündérméltóság hangját halljuk: „Meztelen nők, ez már döfi!” A függöny legördül, hatalmas taps. Gong.

(Konferanszié ismét megjelenik a függöny előtt) Második kép: A Zepelin! *(Több bravó hallatszik)* Szabad kérnem, karmester úr?...

Felhangzik a „Fridericus Rex” – a színpadon három meztelen lány áll. Az első egy propellert tart a kezében, a második egy földgömböt, a harmadik egy kis Zeppelint. A publikum örjögve tapsol. Mindenki felugrál a helyéről, s együtt éneklük a „Deutschland, Deutschland...” első strófáját – majd ismét csend lesz. Gong.

(*Konferanszié ismét a függöny előtt*) És most, mélyen tisztelt publikum, következik harmadik képünk: Hajsza a boldogság után.

Halálos csend.

Szabad kérnem, karmester úr?...

Schumann „Álmodozások”-ja hangzik fel, a függöny harmadszor is szétnyílik. Egy csoport meztelen lány egymást tiporva kerget mindhiába egy nagy aranygolyót, melyen fél lábon lebeg a Boldogság maga. A Boldogság is meztelen, s nem más, mint Marianne.

VALÉRIA (*hirtelen felkiált a sötét nézőtéren*) Marianne! Jézusmária-szentjózsef! Marianne!

Marianne megriad fent az aranygolyón, remegni kezd, elveszti egyensúlyát, leugrik, és a rivaldafénytől elvakult szemmel, pislogva tekint le a sötét nézőtérre.

MISTER Mi történt?

VALÉRIA (*magánkiált*) Marianne! Marianne! Marianne!

MISTER (*dühöngve*) Ne üvölts! Észnél vagy?

VALÉRIA Marianne!

MISTER Kuss! Majd adok én neked Marianne-t (*Mellbe bokszolja Valériát*)

Valéria rikoltozik. Nagy kavarodás a nézőtéren. Kiáltások: „Villanyt, villanyt!”

KONFERANSZIÉ (*a színpadra rohan*) Fügöny! Mi történt?! Világítás! Fügöny! Világítás!

A függöny a nézőtérre meredő Marianne orra előtt csap össze. A többi lány addigra már fejvesztve eltűnt. A nézőtéren ismét világos van és halálos csend. Minden szem Valériára szegeződik, aki arcával az asz-

talra borulva részegen és hisztérikusan zokog. A Tündérkirály a bárpult mellett áll, kezét szívére téve.

VALÉRIA (*zokog*) Marianne... A Marianne... A kis Marianne... Ó, ó, ó... Ötéves kora óta ismerem, kérem!

KONFERANSZIÉ Miről beszél?

MISTER Fogalmam sincs róla.

KONFERANSZIÉ Hisztéria?

MISTER Epilepszia!

EGY KEDÉLYES HANG Dobják ki ezt a részeg bestiát!

VALÉRIA Nem vagyok részeg, uraim! Nem, nem, nem! (*Előresiet, ki akar rohanni, de megbotlik a saját lábában, nekiesik egy asztalnak, s felborítja... már vérzik is*) Nem, ezt nem bírom... nekem még van szívem, nem savó a vérem... Uraim, ezt nem bírom, nem bírom! (*Zokogva hazarohan*)

Mind konsternálva bámulnak utána, kivéve a Tündérkirályt. Csend, majd gong.

KONFERANSZIÉ (*egy székre áll hirtelenjében*) Mélyen tisztelt publikum! Hölgyeim és uraim! A hivatalos program ezzel véget ért! Privát program a bárban! (*A bárból tánczene harsan fel*) Az igazgatóság nevében köszönetet mondok. A viszontlátásra!

A publikum lassan szétoszlik.

TÜNDÉRKIRÁLY Kapitány úr...

KAPITÁNY Parancsol?

TÜNDÉRKIRÁLY Hát ezért nem akart a Moulin Bleu-be vinni bennünket, csak ide... Ez a „pikáns meglepetés”... Mindjárt volt valami rossz érzésem... Mintha sejtettem volna, hogy itt semmi jó se várhat...

KAPITÁNY Tudtam, hogy Marianne kisasszony itt lép fel... Már többször láttam... Tegnap is... s nem bírtam tovább! Hogy valaki ilyen köszívű legyen...

TÜNDÉRKIRÁLY Kérem, ne szóljon bele mások magánügyeibe!

KAPITÁNY Emberi kötelességem...

TÜNDÉRKIRÁLY *(közbevág)* Mi az?

KAPITÁNY Maga nem is ember!

TÜNDÉRKIRÁLY Ezt szívesen hallom! Nagyon kedves! Hát mi vagyok, ha nem ember, azt mondja meg?! Talán bizony barom?! Szívesen mondaná ezt, mi? Csakhogy én nem vagyok barom, mert nincs is lányom. Kikérem magamnak!

KAPITÁNY Itt már nincs mit keresnem. *(Mereven meghajol s távozik)*

TÜNDÉRKIRÁLY Nekem talán van? Gazember! Szépen vagyunk! Mister! Legszívesebben képeslapokat írogatnék a világ minden tájára: hadd pukkadjanak az emberek az irigységtől, hogy nekem milyen jól megy!

MISTER Képeslapok! Ragyogó ötlet! Képeslapot! Képeslapot! *(Egy elárusítónőtől egész sorozat képeslapot vásárol, majd leül egy félreeső asztalhoz, s írni kezd)*

A Tündérmkirály meg a mister most egyedül marad... A bárból egyre hangzik a tánczene.

Marianne fürdőköpenyben jön lassan, s megáll a Tündérmkirály előtt. A Tündérmkirály rámered, tetőtől talpig végigméri, majd hátat fordít neki. Szünet.

MARIANNE Miért nem olvastad el a leveleimet? Hármat is írtam. Fel se bontottad őket, úgy küldted vissza... *(Szünet)* Megírtam neked, hogy elhagyott...

TÜNDÉRKIRÁLY *(lassan megfordul, s gyűlölettel nézi a lányát)* Azt tudom. *(Újra hátat fordít neki)*

Szünet.

MARIANNE Azt is tudod, hogy gyerekem van?

TÜNDÉRKIRÁLY Tudom.

Szünet.

MARIANNE Nehezen élünk... Én meg a kis Leopold...

TÜNDÉRKIRÁLY Micsoda?! Leopold?! Leopold én vagyok! Ez mindennek a teteje! Rólam nevezi el a fattyát! Még ez is! Elég volt! Ha a szép

szóból nem értesz, majd megérzed ezt... Ki innen! (*Fel akar állni s ütni, de mindjárt visszazökken*)

MARIANNE Részeg vagy, papa...

TÜNDÉRKIRÁLY Micsoda ordenáré hang ez! Nem vagyok neked papa! Értsd meg egyszer s mindenkorra! Ha be nem fogod a szádat... (*Pofon akarja ütni*) Gondolj szegény jó anyádra! A halottak mindent hallanak!

MARIANNE Ha anyuska élne...

TÜNDÉRKIRÁLY Anyádat hagyd ki a játékból! Ha így látott volna itt, meztelenül a pódiumon... mindenki szeme láttára! Nem szégyelled magad? Pfuj, gyalázatos!

MARIANNE Nincs már olyan jó dolgom, hogy szégyellhessem magam.

Csend. Most a zene is elhallgat a bárban.

Két schillinget keresek itt naponta. Nem sok, ha a kis Leopoldra is gondolok. Mi mást csinálhatnék? Semmire sem tanítottál, még ritmikus tornára sem, engem csak a házasságra neveltél...

TÜNDÉRKIRÁLY Nyavalyás! Még én vagyok az oka!

MARIANNE Hallgass meg, papa...

TÜNDÉRKIRÁLY (*félbeszakítja*) Nem vagyok papa!

MARIANNE (*most öklével az asztalra vág*) Elég legyen! Te vagy az apám, ki más? Hallgass meg! Ha így folytatod, elvesz ez a keresetem is... strichelni pedig nem fogok, mert nem tudok... próbáltam, de nem megy, én csak egy ember asszonya tudok lenni, azé, akit szívből szeretek... Mit tehet a lány, ha nem tanult? Mit adhat? Marad a vonat...

TÜNDÉRKIRÁLY Miféle vonat?

MARIANNE A vonat. Az elé még odavethetem magam.

TÜNDÉRKIRÁLY Még azt is! Még azt is megtennéd velem... (*Hirtelen sírni kezd*) Mivé teszel öreg napjaimra, te disznó?... Egyik szegény a másik után... Szegény öreg fejem! Mivel szolgáltam erre rá?

MARIANNE (*élesen*) Ne mindig magadra gondolj!

TÜNDÉRKIRÁLY (*abbahagyja a sírást, lányára mered, s elfogja a düh*) Hát vedd magad a vonat elé! Tessék, tessék! Azzal a fattyúval együtt! Nem bírom, nem bírom, mindjárt elhányom magam!... (*Előrehajol*)

az asztal fölött, majd hirtelen odalép Marianne-hoz) Gondolj inkább az Istenre! Az ott fent mindent lát!... (Eltántorog)

MARIANNE *(utánanéz, azután fölfelé s halkán mondja)* Ott fent...

A bárban ismét felhangzik a tánczene.

MISTER *(elkészül a levlapokkal, s megpillantja Marianne-t, amint az ég felé néz) Á, a primadonna! (Mosolyogva gyönyörködik benne) Mondja, kedves, nincs magánál véletlenül bélyeg!?*

MARIANNE Nincs.

MISTER *(lassan)* Tíz darab húszfilléres bélyegre volna szükségem... adnék érte ötven schillinget.

Szünet.

Hatvan schillinget.

Szünet.

Itt vannak a schillingek, itt meg a dollárok...

MARIANNE Mutassa...

A mister odaadja neki a pénztárcáját. Szünet.

Hatvanat?

MISTER Hatvanötöt.

MARIANNE Az nagy pénz.

MISTER Meg lehet szolgálni.

Csend. A tánczene megint elhallgat.

MARIANNE Nem. Köszönöm. *(Visszaadja a pénztárcát)*

MISTER Mi lelte?

MARIANNE Nem megy. Tévedett, uram...

MISTER *(megragadja a lányt a csuklójánál, s üvöltöni kezd) Állj! Állj! Tolvaj! Tolvaj kurva! Megloptál! Mutasd a kezéd!*

MARIANNE Au!

MISTER Itt van, ni! Száz schilling! Azt hiszed, nem láttam? Hülye kurva! (*Pofon üti*) Rendőr! Rendőr!

Mindenki betódul a bárból.

KONFERANSZIÉ Mi az, kérem, az isten szerelmére!

MISTER Meglopott ez a ringyó! Száz schillingem, száz schillingem bánja! Rendőrt!

MARIANNE (*kiszabadítja magát*) Ne üssön! Ne üssön! Ne üssenek már annyit...

A bárónő megjelenik. Marianne kétségbeesetten zokog.

II

Kint Wachauban

Alfréd a nagymamával üldögél a ház előtt. Naplemente. Ott áll a babakocsi.

NAGYANYA Mindig tudtam, hogy hazudsz, de hogy ilyen rongy ember vagy, azt soha meg se álmodtam! Kicsalja tőlem a háromszáz schillingemet, hogy megy Franciaországba speditőrnek – aztán tessék, három hét múlva újra itt van bűnbánó pofával meggyónni, hogy a színét se látta Franciaországnak... Elvitték a pénzt a lovak! Majd te is úgy végzed, mint Marianne, a börtönben!

ALFRÉD Először is nincs börtönben, csak előzetes letartóztatásban. Még csak holnap lesz a tárgyalás... különben is csak lopási kísérletről van szó, kár nem esett, ez enyhítő körülmény... majd felfüggesztik az ítéletet, mert büntetlen előéletű...

NAGYANYA Csak védd, csak védd! Mondhatom, nagyot csalódtam benned... Pedig tudtam mindig, hogy gazember vagy!

ALFRÉD Hát nem bocsátasz meg?

NAGYANYA Kösd föl magad!

ALFRÉD Meee! (*Nyelvet ölt*)

NAGYANYA Meee! (*Ő is nyelvet ölt*)

Csend.

ALFRÉD (*fölkáll*) Egyhamar nem látsz.

NAGYANYA Hát a háromszáz schillingemet? Meg a tavalyi százötvenet?! Azt mikor látom?

ALFRÉD S ha megpukkadsz is, akkor is csak azt mondom: Marianne sorsában én is vétkes vagyok.

A nagyanya nem jut lélegzethez.

(*Alfréd megbillenti szalmakalapját*) Kézcsókom, nagymama. (*El*)

NAGYANYA (*magánkíviül a méregtől*) Takarodj innen! Te rongy alak! Szarjankó! Ilyet mondani a szemembe! Kuss innen! Gané! (*Leül az asztalhoz, amelyen citerája hever, s elkezd hangolni a húrokat*)

ANYA (*kilép a házból*) Alfréd már elment?

NAGYANYA Hál'istennek...

ANYA Éntőlem el se búcsúzott.

NAGYANYA Finom fiad van, mondhatom... pimasz is, lusta is! Szakasztott az apja!

ANYA Az apját hagyd békén! Tíz éve van a föld alatt, de még mindig nem hagyod békén!

NAGYANYA Ki fektette a föld alá? Talán én? Nem is az a drágalátos alkohol? Elitta az egész hozományodat!

ANYA Egy szót se többet, egy szót se!

NAGYANYA Fogd be a szád! (*Citeráján a „Kétfejű-sas” indulót játssza*)

ANYA (*gondterhelt arccal hajol a babakocsi fölé. A nagymama befejezi az indulót*) Félttem ezt a kis Leopoldot... Olyan erősen köhögött, s most piros az arca... A tekintete is fátyolos... A kis Ludwignál is így kezdődött...

NAGYANYA Az Úr adja, az Úr elveszi.

ANYA De mama!

NAGYANYA Anyuka a börtönben, apuka csavargó! Van, akinek jobb meghalni.

ANYA Csak nem akarsz meghalni?

NAGYANYA (*rikácsol*) Ne hasonlíts te engem ehhez! (*A babakocsira mutat*) Én tisztességes emberek lánya vagyok! (*Nagy dühvel játszik egy menüettet a citerán*)

ANYA Hagyd már abba!

NAGYANYA (*abbahagyja a zenélést*) Mit ordítasz?! Megbolondultál? (*Farkasszemet néznek*)

Csend.

ANYA (*komoran*) Mama... láttam ám...

NAGYANYA Mit?

ANYA Amit ma éjszaka tettél...

Csend.

NAGYANYA (*lesve a lányát*) Mit tettem?

ANYA Kinyitottad mind a két ablakot, s odaállítottad a kis Leopold ágyát a huzatba...

NAGYANYA (*rikácsol*) Álmodtad! Álmodtad!

ANYA Nem, nem álmodtam. Ha meggebedsz, akkor se!

III

Megint a csendes kis utca a nyolcadik kerületben

A kapitány még mindig a nyereményjegyzéket olvassa, s Valéria még mindig a trafikajtóban áll. Minden olyan, mint régen, csak a babaklinika kirakatára ragasztva fehérlik egy cédula: VÉGELADÁS.

VALÉRIA (*maliciózusan*) Nyertünk, kapitány úr?

KAPITÁNY (*visszaadja a nyereménylistát*) Szombat van, Valéria asszony. Holnap vasárnap.

VALÉRIA Ilyen a földi élet, kapitány úr.

KAPITÁNY Végeladás! Tiszta a lelkiismeretem, de mégis... Én jót akartam ott a Maximban... békíteni akartam... S egyik tragédia a másikat éri. Szegény Marianne-t lecsukták, elítélték...

VALÉRIA *(közbeszól)* Csak feltételesen, kapitány úr! Csak feltételesen!

Csend.

KAPITÁNY Haragszik még rám a Tündérkirály?

VALÉRIA Ugyan miért?

KAPITÁNY Hogy olyan helyzetbe hoztam ott a Maximban...

VALÉRIA De kapitány úr! Mindaz után, amit szegény ember átélt... nincs már ereje magára haragudni... Sokkal megbocsátóbb, sokkal megtörtebb már. Mikor meghallotta, hogy a kis Marianne lopott, majdnem szélütést kapott!

KAPITÁNY A szélütés nem tréfadolog.

VALÉRIA Fél füllel már a szférák zenéjét hallotta.

KAPITÁNY A szférák zenéjét?

VALÉRIA Mikor valaki halálán van, a lelke el akar szállni... félig el is száll, bizony, s odafönt zenét hall... a szférák zenéjét...

Csend.

KAPITÁNY Meglehet.

A diáklány a második emeleten ismét egy Johann Strauss-keringőt játszik.

VALÉRIA Tud titkot tartani, kapitány úr?

KAPITÁNY Az csak természetes.

VALÉRIA Becsületszavára?

KAPITÁNY Ha egy katonatiszt se tudna hallgatni! Tudja, mennyi katonai titkot kellett nekem megőriznem?

Szünet.

VALÉRIA Kapitány úr... tudja, hogy itt járt nálam?

KAPITÁNY Kicsoda?

VALÉRIA A Marianne. Igen, a Marianne. Idejött hozzám. Négy hetet ült előzetes letartóztatásban, s nincs meg már a betevő falatja se! Csak a büszkesége! Azt megtartotta! No de én beszéltem a fejével! Csak rám kell bízni, kapitány úr, majd én kibékítem az apjával is. Mi, asszonyok, jobban értünk ehhez, mint maguk... a teremtés koronái! Kegyed ott a Maximban nagyon rámenős volt... Úristen, hogy megijesztett!

KAPITÁNY Vége jó, minden jó!

Erich sietve jön jobbról, a babaklinikára akar menni, de megpillantja a kapitányt, és rámered. A diáklány hirtelen taktus közepén abbahagyja a keringőt. A kapitány futymálva nézi Erichet, majd udvariasan elköszön Valériától, s Erich orra előtt vonul el. Erich sötétben méri végig, majd Valériára néz. Valéria be akar menni a trafikba.

ERICH Egy pillanatra, nagysád! Csak arra szeretném felhívni a figyelmét, hogy valószínűleg most látjuk egymást utoljára.

VALÉRIA Remélem!

ERICH Mert holnap reggel végleg távozom.

VALÉRIA Jó utat!

ERICH Köszönöm! *(Kimérten köszön, majd be akar lépni a babaklinikára)*

VALÉRIA *(hirtelen)* Állj!

ERICH Parancs!

Csend.

VALÉRIA Csak nem fogunk így elválni?... No gyere, fogjunk kezét... Búcsúzzunk úgy, mint jó barátok...

ERICH Helyes... *(Kezét nyújt az asszonynak, majd előveszi noteszét, s lapozni kezd benne)* Itt minden pontosan fel van írva: tartozik-követel... Minden szál cigaretta!

VALÉRIA *(kedvesen)* Nem kell nekem a te cigarettád...

ERICH Ez becsületbeli ügy!

VALÉRIA (*megfogja a fiú noteszt tartó kezét, s végigsimít rajta*) Nem vagy jó pszichológus, Erich... (*Barátságosan bólint, s lassan eltűnik a trafikban*)

A diáklány újra rákezd a zongorázásra.

ERICH (*az asszony után néz*) Ötvenéves, száraz lószar. (*El a babaklinikára*)

OSZKÁR (*jön ki Alfréddal együtt a mézárszékből*) Nagyon köszönöm, hogy eljött... meg hogy a Marianne dolgában egyetért velem.

ALFRÉD Ebben maradunk. Lemondok róla, örökre. (*Megpillantja a babaklinika kirakatán a cédulát*) Micsoda? Végeladás?

OSZKÁR (*mosolyog*) Még ez is, uram. Végeladás a „Tündérkirály”-nál... ha csak meg nem békül Marianne-nal... Mert egyedül nem bírja az öreg...

ALFRÉD Milyen szomorú! Higgye el, én tulajdonképpen ártatlan vagyok az egész történetben... Nem is értem, minden olyan jó volt, nem volt nekem semmi gondom, bajom... S egyszerre belekeveredni ebbe a kalandba!... Megérdemlem?! Tudja az ördög, mi ütött belém akkor!

OSZKÁR A nagy szerelem, kérem.

ALFRÉD Nem! Nem! Ahhoz én nem értek... Gyenge voltam. Én sose tudok nemet mondani... s aztán az egész liezon csak elmérgesedik... Nem akartam én akkor fölborítani az eljegyzést... de hát a kis Marianne úgy volt vele: mindent – vagy semmit! Ért engem!

OSZKÁR Értem. Csak látszat az, kérem, hogy a férfi az aktív, a nő meg a passzív... ha jobban belegondol az ember...

ALFRÉD Fölfordult a világ fenekestül!

OSZKÁR Tudja, ezért nem is voltam én igazából haragosa magának... nem kívántam én magának soha semmi rosszat, amíg a Marianne-nal... (*Mosolyog*) Hát igencsak megfizetett szegényke a nagy szerelemért.

ALFRÉD Annyi embert szerencsétlenné tenni!... Komolyan mondom, nekünk, férfiaknak, össze kellene fognunk.

OSZKÁR Merthogy a férfi mind naiv, kérem.

ALFRÉD Ahogy mondja.

A diáklány abbahagyja a zongorázást.

Oszkár úr... Nem is tudom, hogy köszönjem meg ezt... hogy megint összehoz engem Valériával...

OSZKÁR *(hirtelen félbeszakítja)* Pszt!

TÜNDÉRKIRÁLY *(most kíséri ki Erichet a babaklinikáról. Egyik sem veszi észre Alfrédot és Oszkárt, mert azok hirtelen behúzódnak a mézár-székbe)* Hát sok szerencsét, Erich! Jó utat Dessaubá!

ERICH Kasselba, bácsikám, Kasselba!

TÜNDÉRKIRÁLY Kassel, Dessau, ezt mindig összekeverem! Hát ne felejtse el a vén Bécsset meg szegény öreg bátyádat!

Erich még egyszer összekocantja két sarkát, mereven meghajol, s távozik anélkül, hogy körülnézne.

Tündérmkirály meghatottan néz utána, majd megpillantja Valériát, aki Erich hangjára ismét előbukkan trafikjából, hallgatózva.

Stramm kölyök! Igaz?

A diáklány újra rákezd a zongorázást.

Valéria lassan igent int.

Tündérmkirály a trafikajtóról leemel egy újságot, s belelapoz.

Igen, igen, Európának egyesülni kell... Különben mindnyájunknak vége lesz az új háborúban... Hát már mindent szabad?! Hogy ezek a csehek megint mire vetemednek! Én mondom, maholnap megint háború lesz! Hiába, muszáj! Háborúk mindig lesznek!

VALÉRIA *(még mindig másra gondol)* Hogyne... No de akkor összeomlik ez az egész kultúra.

TÜNDÉRKIRÁLY Kultúra ide, kultúra oda, a háború a természet törvénye! Mint a konkurrencia az üzleti életben! No, nekem ugyan nincs konkurrenciám, mert ez speciális szakma. És mégis tönkremegyek. Nem bírom egyedül, minden vevő idegesít. Azelőtt itt volt a feleségem, s amikor ágynak esett, akkor meg Marianne, már olyan nagy volt...

VALÉRIA Milyen nagy?

TÜNDÉRKIRÁLY Olyan nagy!

Szünet.

VALÉRIA Ha én nagyapa volnék...

TÜNDÉRKIRÁLY *(félbeszakítja)* Nem vagyok nagyapa, kikérem magamnak! *(Szívéhez nyúl. A keringő elhallgat)* Ne izgass fel! Már megint a szívem...

Csend.

VALÉRIA Fáj?

TÜNDÉRKIRÁLY Irgalmatlanul... Az orvos azt mondta, akármikor érhet roham...

VALÉRIA Ismerem ezt még a szegény uram idejéből... Szúr?

TÜNDÉRKIRÁLY Szúr... Szúr...

Csend.

VALÉRIA Leopold. Ez az Isten ujja... hogy még mindig itt vagy... Csönd! Ne izgasd fel magad! Különben jön a roham, és akkor... akkor... Békülj ki hát, békülj ki, vén bolond... ha kibékülsz vele, mindjárt az üzlet is menni fog, minden jobb lesz. Minden, minden!

Csend.

TÜNDÉRKIRÁLY Azt monddod?...

VALÉRIA Te is tudod, hogy Marianne nem rosszféle. Buta kis nő... Szegény, buta kis nő...

TÜNDÉRKIRÁLY Hát butának buta. Mint egy borjú.

VALÉRIA Azt hitte, hogy ő majd megváltoztatja a világot... De hát a világ csak a józan észre hallgat. Igaz, nagypapa?

TÜNDÉRKIRÁLY Nagypapa?

VALÉRIA Az hát.

Csend. A diáklány megint zongorázni kezd.

A Tündérmkirály elfordul Valériától a babaklinika felé, odalép a kirakathoz, s nézi a „Végeladás” cédulát, majd rákacsint az asszonyra, letépi

a papirost, s eltűnik az üzletben. Valéria megbékülten nevetgél, s egy cigarettát dug a szájába.

OSZKÁR Valéria nagysád! Egy meglepetést tartogatok magának!

VALÉRIA Miféle meglepetést?

OSZKÁR Valaki meg akar békülni magával...

VALÉRIA Ki? Erich?

OSZKÁR Nem.

VALÉRIA Hanem?

OSZKÁR Az ott...

*Valéria közelebb lép a mézárszékhez, és megpillantja Alfrédot.
Alfréd köszön. Szünet.*

VALÉRIA Á!

A zene megint elhallgat odafent.

ALFRÉD El sem tudod képzelni, mit kinlódtam, mennyi küzdelmembe került... ez a Canossa-járás... Elsüllyedek a szégyentől, ha arra gondolok, mit tettem veled.

VALÉRIA Énvelem?

ALFRÉD Teveled.

VALÉRIA Ugyan mikor?

Alfréd megzavarodik.

Nem tettél te velem semmi rosszat.

ALFRÉD *(még jobban megzavarodik, s kinyáiban mosolyog)* De hát... végül is elhagytalak...

VALÉRIA Te engem? Én téged! Nem volt abban semmi rossz, sőt, nagyon jó volt – ezt jegyezd meg, te hiú pávián!

ALFRÉD Jó barátságban váltunk el, érted?

VALÉRIA De elváltunk, érted? Mert csirkefogókkal a jövőben nem óhajtók érintkezni!

Csend.

ALFRÉD Miért volnék én csirkefogó? Hisz magad mondtad, hogy nem tettem neked semmi rosszat!

VALÉRIA Nekem nem! De Marianne-nak! S a gyerekeknek!

Csend.

ALFRÉD Marianne mindig azt mondta, hogy én hipnotizálom. (*Kiabálva mondja*) Mit tehetek róla, ha úgy hatok a nőkre?!

VALÉRIA Ne ordíts velem!

OSZKÁR Én azt mondom, hogy Alfréd úr nagyjából rendes volt a Marianne-nal...

VALÉRIA Nézd, hogy összefognak a férfiak. De bennem is van női szolidaritás! (*Alfrédhoz*) Majd akkor állok veled szóba, ha *ilyen* kicsi leszel, *ilyen* kicsi!

Csend.

ALFRÉD Olyan vagyok már, mint egy megvert hadsereg. Nem kell nekem kétszer mondanod, hogy rossz vagyok... tudom én magam is... gyöngé ember vagyok. Nekem mindig kell valaki, akiről gondoskodjam, különben magam is elveszek. De hát Marianne-ról nem tudtam gondoskodni, ez lett az én vesztem. Persze ha lett volna egy kis tőkém, akkor megint kimehettem volna az ügetőre vagy a galoppra – igaz, hogy Marianne mindig ellenezte...

VALÉRIA Ellenezte?

ALFRÉD Erkölcsei alapon.

VALÉRIA Elég buta volt. Az ilyesmi mindenkinek magánügye!

ALFRÉD Na, ugye? Ilyen elvi dolgokon múlt minden. Ezen ment tönkre az egész.

VALÉRIA Ne hazudj.

Csend.

ALFRÉD Valéria... Próbáltam én mindent, házaltam arckrémmel, töltőtollal, keleti szőnyeggel... semmi se sikerült. Pokoli helyzetben vagyok. Te azelőtt olyan jól megértetted az ilyen pokoli helyzeteket...

VALÉRIA *(félbeszakítja)* Hogy boldogultál Franciaországban?

ALFRÉD Nagyjából úgy, mint itt.

VALÉRIA És milyenek a francia nők?

ALFRÉD Csak mint a nők általában... hálátlanok.

VALÉRIA *(nevetgél)* Te gazember! Mit csinálnál, ha kölcsönadnék ötven schillinget?

Csend.

ALFRÉD Ötvenet?

VALÉRIA Annyit.

ALFRÉD Természetesen rögtön sürgönyöznék Maisons-Laffitte-be, remek tippem van...

VALÉRIA *(félbeszakítja)* És aztán?

ALFRÉD Hogyhogy aztán?

VALÉRIA Ha nyersz?

Csend.

ALFRÉD *(alattomosan mosolyog)* Az előrelátható nyereményt holnap személyesen viszem el a kisfiamnak.

VALÉRIA Majd meglátjuk, majd meglátjuk!

Marianne hirtelen érkezik, s rémülten megtorpan.

OSZKÁR Marianne!

VALÉRIA Na végre!

Marianne mindenkit megnéz – s gyorsan távozni akar.

Állj! Maradj! Most rendet csinálunk... nagytakarítást! Kibékültök, és kész!

Csend.

OSZKÁR Marianne!... Én szíves örömet megbocsátok neked... Szeretni jobb, mint szerelmet kapni. Ha csak egy kis érzés maradt a szívedben, akkor tudod te jól, hogy bármi történt, én akár ma a pap elé vezetnék, ha még szabad volnál... Csak hát a gyerek...

Csend.

MARIANNE Mit akarsz azzal?

OSZKÁR (*mosolyog*) Sajnálom...

MARIANNE Mit?

OSZKÁR Hogy a gyerek...

Csend.

MARIANNE Hagyd a gyereket. Mit vétett neked az a gyerek? Ne nézz rám olyan bambán.

VALÉRIA Marianne! Most kibékülsz, érted?

MARIANNE (*Alfrédra mutat*) De vele nem!

VALÉRIA Ővele is! Mindent, vagy semmit! Ő is csak ember!

ALFRÉD Ezt köszönöm.

MARIANNE Tegnap még azt mondtad, hogy közönséges állat.

VALÉRIA Tegnap tegnap volt, máma pedig máma van. Különben is törődj a magad dolgával.

ALFRÉD „Csak az rokonom, aki változik...”

OSZKÁR (*Marianne-hoz*)

Halj meg és élj *azután!*
Míg ezt meg nem érted,
Bús vendége vagy csupán
E vak sártekének.

MARIANNE (*mosolyogva*) Hű, de műveltek vagytok...

OSZKÁR Ezek csak olyan aranymondások.

VALÉRIA Akárhogy van, ő is csak ember, minden hibájával együtt. Nem adtál neki semmi tartást, az volt a baj!

MARIANNE Adtam, amit tudtam.

VALÉRIA Ez az, hogy még fiatal vagy!

Csend.

ALFRÉD Én se voltam angyal.

VALÉRIA Végül is egy ilyen liezonban senki nem hibás... meg van írva minden a csillagokban.

MARIANNE Csakhogy engem börtönbe csuktak.

Csend.

Nagyon megaláztak.

OSZKÁR Hiába, a rendőrség, az nem bánik kesztyűs kézzel senkivel...

VALÉRIA Legalább nők vallattak?

MARIANNE Részben.

Csend.

VALÉRIA No látod!... Mariannkám... Most pedig menj be szépen oda... (*A babaklinikára mutat*)

MARIANNE És?...

VALÉRIA Eredj csak...

MARIANNE A te felelősségedre...

VALÉRIA Az én felelősségemre.

Csend.

MARIANNE (*lassan a babaklinikához megy, kezét a kilincsre teszi, még egyszer Valéria, Alfréd és Oszkár felé fordul*) Csak egyet még. Nekem tökmindegy az egész. Mindent csak a kisfiamért teszek, mert ő nem tehet semmiről. (*Kinyitja az ajtót, s a harangjáték újra megszólal, mintha mi sem történt volna*)

IV

Odakint Wachauban

A nagyanya a napon ül, az anya krumplit hámoz. A babakocsi – sehol.

NAGYANYA Frida! Megírtad már neki?

ANYA Még nem.

NAGYANYA Írjam én meg?

Csend.

A drágalátos Alfréd úrnak a címét sem tudjuk, hát csak a lánynak írhatjuk meg...

ANYA Majd megírom, majd. Még szemrehányást kapunk, hogy nem vigyáztunk rá.

NAGYANYA Mi? Te! Te!

ANYA Én tehetek róla?!

NAGYANYA Talán bizony én akartam idevenni a gyereket?! Te akartad! Hogy legyen kit becézgetni! Magad mondtad! Én mindig ellene voltam. Az ilyesmi csak vesződség.

ANYA Jó. Megint én vagyok hibás. Jó. Végül még arról is én tehetek, hogy a kicsi megfázott – s most a mennyországban van! Űristen, milyen szörnyű mindez!

Csend.

NAGYANYA Neki tán nem is olyan szörnyű... Mármint ennek a Marianne kisasszonynak. Ismerjük az ilyen kisasszonyokat... Boldog lesz a kisasszony, hogy túl van rajta...

ANYA Mama, te így gondolkozol?...

NAGYANYA Mi jut eszedbe, disznó?!

ANYA Neked mi jut eszedbe, te szörnyeteg?! Az a lány is anya, akár csak te!

NAGYANYA (*rikácsol*) Ne hasonlíts engem hozzá! Én tisztességben szültem a gyerekeket! Vagy tán zabigyerek vagy? Isten áldása nélkül semmi sem ér jó véget. De ne is érjen! Hová lennének akkor? Most pe-

dig megírod azt a levelet! Ha nincs hozzá merszed, majd én diktálom.
(Főáll) Ülj ide! Tessék papiros, ceruza... már idekészítettem.

ANYA Szörnyeteg...

NAGYANYA Kuss! Ülj le! Írd! Örülj, hogy segítetek!

Az anya leül.

(Nagyanya görnyedten föl-alá jár, és diktál) Tisztelt kisasszony!... Igenis: kisasszony!... Sajnos, olyasmit kell tudatnunk, ami magának fájdalmas. A Mindenható kifürkészhetetlen bölcsessége úgy akarta, hogy magának már ne legyen gyermeke. A fiúcska csak megfázott, de aztán igen hamar odalett... Pont. Vigasztalódjék, mert a mindenható Isten szereti az ártatlan kisdedeket. Pont. Új bekezdés.

MARIANNE (jön a Tündérr királlyal, Valériával, Oszkárral és Alfréddal, s egy kisé előresiet) Jó napot kívánok, kedves Zentnerné asszony. Kezét csókolom, nagymama. Rég nem jártam itt, úgy örülök, hogy újra látjuk egymást... Ő az apám!

A Tündérr király köszön.

ANYA (meglátja Alfrédot) Alfréd!

MARIANNE (hirtelen rosszat sejt) Mi lelt benneteket?

A nagyanya átadja neki a levelet. Marianne gépiesen átveszi, s félénken néz körül.

Hol a baba? Hol van?...

NAGYANYA Csak olvassa. olvassa.

Marianne olvassa a levelet.

TÜNDÉRR KIRÁLY Hol van hát? Hol a kis Leopold? (Kezében kis csengőkkel díszített játékszert tart, és csenget vele) Itt a nagypapa! A nagypapa!

Marianne elejti a levelet. Csend.

(*Rosszat sejtve*) Marianne! Mi történt?

VALÉRIA (*felveszi a levelet, belenéz, majd felkiált*) Szüzanyám! Meghalt! Meghalt a kis Leopold!

ALFRÉD Meghalt?

VALÉRIA Meghalt! (*Zokog*)

Alfréd gépiesen átöleli.

A Tündérr király megtántorodik – elejti a játékszert, s arca elé emeli kezét. Csend.

A nagyanya kíváncsian felemeli a gyermekjátékszert, és csönget vele. Marianne nézi a nagyanyát, majd hirtelen némán ráveti magát, s az asztalon talált citerával le akarja ütni. Oszkár megszorítja Marianne torkát. Marianne hörög, és leejti a citerát. Csend.

NAGYANYA (*fölemeli a citerát, és halkán mondja*) Te rongy, te bestia, te börtöntöltelék. Engem, engem akarsz agyonütni?... Engem?

ANYA (*hirtelen ráordít a nagyanyára*) Be a házba! Mars be! Mars be!

NAGYANYA (*lassan az anyához megy*) Szeretnéd, ha már a föld alatt volnék, ugye? De hát még itt vagyok, még nem megyek. Ne! (*Leken egy pofont az anyának*) Rohadjatok meg mind, ha sírba kívántok! (*A citerájával bemegy a házba*)

Csend.

ANYA (*zokog*) Ezt megkeserülöd... (*Utánamegy*)

TÜNDÉRR KIRÁLY (*lassan leveszi arcáról a kezét*) A második roham... a második roham... Ne, ne, ne... Úristen, még ne... (*Keresztet vet*)

Miatyánk, ki vagy a mennyekben... Te nagy vagy és igazságos... ugye, igazságos vagy? Hagyj még engem, hagyj életben... Hisz igazságos vagy, igazságos! (*Megigazítja nyakkendőjét, és lassan távozik*)

VALÉRIA (*Alfrédhez*) Milyen nagy volt a kis Leopold?

ALFRÉD Ilyen...

VALÉRIA Őszinte részvétem.

ALFRÉD Köszönöm. (*Cédulákat húz elő nadrágja zsebéből*) Tessék. Tegnap sürgönyöztem Maisons-Laffitte-be, és nyertem... Nyolcvannégy schillinget akartam adni a fiamnak...

VALÉRIA Szép sírkövet állítunk neki. Talán egy imádkozó angyalt.

ALFRÉD Nagyon, nagyon fáj. Éppen most, mikor arra gondoltam... Gyerek nélkül az embernek vége... Nyoma vész, magtalanul. Ez fáj.
(*Lassan Valériával el*)

MARIANNE Egyszer megkérdeztem az Istent, hogy mit akar velem... Nem felelt. Ha felelt volna, már nem volnék itt. De egy szót se szólt. Meg akart lepni. Pfuj!

OSZKÁR Marianne! Ne káromold az Istent.

MARIANNE Pfuj! Pfuj! (*Köp*)

Csend.

OSZKÁR Marianne. Isten tudja, mit tesz, hidd el.

MARIANNE Kisfiam! Hol vagy most? Hol?

OSZKÁR A Paradicsomban.

MARIANNE Ne kínozz...

OSZKÁR Nem vagyok én szadista! Csak meg akarlak vigasztalni... még előtted az élet. Még csak az elején vagy... Az Úr adta, az Úr elvette...

MARIANNE Tőlem mindig csak elvett az Úr.

OSZKÁR Az Isten: szeretet. Ő azt bünteti, akit szeret.

MARIANNE Engem úgy ver, mint a kutyát!

OSZKÁR Ha egyszer így kell lennie...

A nagyanya odabent a házban citerán a „Mesél a Bécsi Erdő”-t játssza, Johann Strausstól.

Marianne. Egyszer azt mondtam neked: nem kívánom, hogy átéld, amit éreztem, mikor elhagytál... Látnod, téged Isten nem hagyott egyedül... vannak körülötted, akik mégis szeretnek... Most minden rendbe jön. Megmondtam, Marianne, az én szerelmemet nem kerülheted ki...

MARIANNE Nem bírom tovább. Nem bírom...

OSZKÁR Akkor csak gyere... (*Támogatja, szájon csókolja, és lassan kivezeti*)

A levegőben csengő-bongó dallamok úsznak... mintha egy mennyei zenekar játszaná Johann Strauss keringőjét: „Mesél a Bécsi Erdő”.